

เศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ เราจะเสริมสร้างความยุติธรรมทางสังคม การเติบโตสีเขียวที่ยั่งยืน และมีพลวัตสำหรับสังคมที่ดีได้อย่างไร

Marc Saxer

ธันวาคม 2556

- เมื่อต้องเผชิญหน้ากับความท้าทายทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม นักคิดจากทั้งเอเชียและยุโรปต่างได้ข้อสรุปว่าโมเดลการพัฒนาใหม่มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนสังคมไปสู่แนวทางการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
 - โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ (Economy of Tomorrow) ได้เปิดโอกาสให้นักคิดและนักวิชาการทางเศรษฐศาสตร์จากเอเชียและยุโรปมาร่วมสำรวจ 3 คำถามหลัก ได้แก่
 - โมเดลการพัฒนาทางเศรษฐกิจควรมีรูปแบบใด เพื่อที่จะทำหน้าที่เสมือนเข็มทิศในการแก้ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม
 - วาทกรรมใดที่จะช่วยยกระดับความได้เปรียบทางการเมืองเพื่อความก้าวหน้าของนโยบายสาธารณะ
 - จะมีเวทีใดเพื่อให้ตัวละครที่ต้องการปฏิรูประบบต่างๆ สามารถที่จะผลึกกำลังเพื่อก่อตั้งแนวร่วมใหม่เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองทางการเมืองของแนวทางการพัฒนาใหม่
- การเติบโตที่มีความเป็นธรรมทางสังคม สีเขียว ยั่งยืน และมีพลวัตนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการผลิตเงื่อนไขสำหรับสังคมที่ดีพร้อมซึ่งศักยภาพสำหรับทุกคน การเติบโตที่มีความเป็นธรรมทางสังคมได้รับการขับเคลื่อนจากฐานรายได้ที่เป็นธรรมและการผนวกความสามารถทุกแขนงเข้าด้วยกันอย่างครอบคลุมและทั่วถึง การเติบโตที่ยั่งยืนนั้นได้รับการขับเคลื่อนจากความมั่นคงของภาคการเงินและสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รวมไปถึงความสมดุลของการค้าและงบประมาณ การเติบโตสีเขียวอย่างมีพลวัตได้รับการขับเคลื่อนจากการทำให้ระบบเศรษฐกิจเดิมเป็นสีเขียวมากขึ้นและจากนวัตกรรมสีเขียว

สารบัญ

I	บทนำ	3
II	สถานการณ์ในตะวันตกและเอเชีย : จุดเริ่มต้นที่แตกต่าง แนวโน้มที่มาบรรจบกัน	
	2.1 วิกฤตครั้งใหญ่ในตะวันตก	3
	2.2 ความท้าทายของตลาดเกิดใหม่ในเอเชีย	11
III	เศรษฐกิจการเมืองแห่งการเปลี่ยนแปลง	
	การเปลี่ยนแปลงหนทางในการพัฒนาต้องการมากกว่าข้อเท็จจริงและตัวเลข	13
IV	โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้	14
V	แผนการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้	15
	5.1 เข้มทิศเชิงนโยบาย	16
	5.2 ปัจจัยที่ผลักดันการเติบโต	20
	5.3 เป้าหมายที่มีกลยุทธ์สำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม	21
VI	แม่แบบของวาทกรรมของระบบเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้	
	การถ่ายทอดโมเดลการพัฒนาให้เป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารทางการเมือง	23
	6.1 วิสัยทัศน์เชิงนโยบาย: สังคมที่ดีพร้อมซึ่งกันและกันสำหรับทุกคน	26
	6.2 เข้มทิศของการเติบโต: การเติบโตที่เป็นธรรมทางสังคม ยั่งยืน สีเขียวและมีพลวัต	26
	6.3 กลไกของการเติบโต	27
VII	ภาพอนาคต: การระดมความร่วมมือทางการเมืองเพื่อการเปลี่ยนแปลง	30

I. บทนำ

ความล้มเหลวทางเศรษฐกิจหลังวิกฤตในตลาดการเงินเมื่อปี 2008 เป็นที่มาของอีกหลายวิกฤตที่อาจจะเปลี่ยนแปลงโลกที่เราเคยรู้จัก ผู้คนหลายล้านคนทั่วโลกกลายเป็นคนตกงาน สูญเสียบ้าน ทรัพย์สินและเงินที่เก็บหอมรอมริบมา ความน่าเชื่อถือของประเทศที่เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยสหรัฐฯ ฝรั่งเศส อังกฤษและญี่ปุ่นถูกตั้งคำถาม การพัฒนาของประเทศในกลุ่มยุโรปได้หยุดชะงักด้วยมาตรการรัดเข็มขัดของรัฐบาล เอเธนส์และโรม ต้นกำเนิดของประชาธิปไตยถูกปกครองโดยข้าราชการที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง อเมริกา ยุโรปและกลุ่มตะวันออกกลางกำลังอยู่ใน

วังวนของความวุ่นวาย มีเพียงแต่เอเชียเท่านั้นที่ดูเหมือนจะเรียนรู้จากวิกฤตในอดีตและเศรษฐกิจสามารถกลับมาเติบโตได้อย่างเข้มแข็งหลังเผชิญกับภาวะวิกฤตได้ไม่นาน

ปัญหาที่โลกตะวันตกเผชิญนั้นมากกว่าวิกฤตทางเศรษฐกิจ และปัญหาที่แท้จริงก็มีมากกว่าปัญหาในเชิงเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม วิธีการแก้ปัญหาที่ผ่านมาเป็นเพียงแต่การรักษาตามอาการเท่านั้น ซ้ำร้ายบางวิธียังเป็นการซ้ำเติมปัญหาที่มีอยู่ให้เลวร้ายลงไปอีก เพื่อที่จะแก้ปัญหาอย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ เราจำเป็นต้องเข้าใจในลักษณะของปัญหาอย่างถ่องแท้และคิดหาหนทางแก้ปัญหาที่ต้นตอที่แท้จริง

ประเทศเกิดใหม่ในเอเชียเผชิญกับความท้าทายทางการเมืองและเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกัน รวมทั้งมีข้อจำกัดทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่แทบจะไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ในประเทศเหล่านั้นและประเทศในกลุ่มตะวันตกกลับแตกต่างกันในหลายมิติ ดังนั้น บทความนี้จะเริ่มต้นด้วยการวิเคราะห์ต้นตอของวิกฤตในปัจจุบันของโลกตะวันตก แล้วจึงอธิบายความท้าทายที่โลกตะวันออกกำลังเผชิญ โดยพบว่าผลการวิจัยและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในปัจจุบันยังไม่สามารถก้าวข้ามแรงต้าน

จากกลุ่มพันธมิตรเก่าที่มีอิทธิพล ผู้ซึ่งวางหลักปักฐานในระบบโครงสร้างเศรษฐกิจศาสตร์การเมืองอย่างเข้มแข็ง

โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ (The Economy of Tomorrow Project : EoT) จึงนำเสนอกลยุทธ์สามแง่มุมที่ (1) มุ่งสร้างโมเดลทางเลือกของการเติบโตทางเศรษฐกิจ (2) เพิ่มความได้เปรียบทางการเมืองด้วยการกำหนดแนวทางของวาทกรรมต่างๆ และ (3) นำเสนอเวทีที่ทำให้ทุกกลุ่มสามารถร่วมมือกันเพื่อการพัฒนา สุดท้าย บทความนี้จะรายงานเกี่ยวกับวงเสวนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ของเอเชีย-ยุโรป และพยายามวางโครงร่างของโมเดลการพัฒนาที่ก่อให้เกิดความเท่าเทียมทางสังคม ยั่งยืนและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

II. สถานการณ์ในตะวันตกและเอเชีย : จุดเริ่มต้นที่แตกต่าง แนวโน้มที่มาบรรจบกัน

2.1 วิกฤตครั้งใหญ่ในตะวันตก¹

ในหัวข้อนี้ เราจะวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งถึงวิกฤตครั้งใหญ่ที่เพิ่งเกิดขึ้น เพื่อค้นหาต้นตอที่แท้จริงของวิกฤตดังกล่าว โดยแม้ว่าหัวข้อนี้จะมุ่งเน้นไปที่ประเทศกลุ่มตะวันตกเป็นหลัก แต่ความท้าทายบางประการก็สามารถประยุกต์ใช้ได้กับประเทศอื่นๆ ทั่วโลกเช่นเดียวกัน

กะเทาะเปลือกที่หนึ่ง วิกฤตในยุโรป

ในช่วงก่อนเกิดวิกฤต ประเทศในกลุ่มยุโรปได้ก่อหนี้จำนวนมหาศาล ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นข้อจำกัดสำคัญของการดำเนินนโยบายในประเทศเหล่านั้น ปัจจุบันการเมืองในยุโรปแทบจะไม่มีอะไรนอกจากการก่อหนี้ใหม่เพื่อนำไปชำระหนี้ที่ก่อไว้เดิม ถึงกระนั้น วาทกรรมการต่อสู้ถกเถียงทางการเมืองที่รุนแรงถึงต้นตอที่แท้จริงของวิกฤตและหนทางในการแก้ปัญหาที่แทบจะทำให้การรวมตัวของกลุ่มยุโรปแทบจะล่มสลายไป ไม่ใช่ความพยายามที่จะอุ้มธนาคารพาณิชย์หรือหนี้ที่ทำให้เกิด

หนี้ภาครัฐจำนวนมากในอิตาลี สเปน รวมทั้งประเทศอื่นๆ หรือการตัดงบประมาณจำนวนมากในช่วงวิกฤตของกรีซ สเปน และโปรตุเกสที่แทบจะเป็นการฆ่าตัวตาย ไม่ใช่การมุ่งเน้นในเสถียรภาพทางการเงินหรือการทำให้วิกฤตหนี้สาธารณะไม่เพียงแต่จะยืดเยื้อออกไป² แต่ยังสามารถทำลายค่าเงินยูโรที่พยายามจะรักษาไว้ เหตุการณ์ที่เรียกว่า “วิกฤตในยุโรป” โดยมากได้รับการตีความอย่างผิดๆ ว่ามีที่มาจากปัญหาหนี้สาธารณะ แทนที่จะเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ฝังตัวอยู่³ แท้ที่จริง ประเทศเล็กๆ ในกลุ่มยูโรกำลังเผชิญกับภาวะกลืนไม่เข้าคายไม่ออก ในยามที่เศรษฐกิจดีสินเชื่อราคาถูกซึ่งดูเหมือนจะมีปริมาณเหลือเฟือได้ลดทอนความพยายามในการปฏิวัติเชิงโครงสร้างเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของประเทศ เมื่อวิกฤตมาเยือน เศรษฐกิจเหล่านั้นจึงไม่สามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ เพราะไม่สามารถลดค่าเงินของตนเพิ่มเติมได้ แต่ขณะเดียวกัน ค่าเงินที่อ่อนลงก็ทำให้หนี้สาธารณะซึ่งอยู่ในรูปของเงินตราต่างประเทศทวีค่าขึ้นอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ข้อผิดพลาดเชิงโครงสร้างนี้มักได้รับการละเลย เพราะเยอรมนีรวมทั้งประเทศอื่นไม่สามารถสร้างความร่วมมือทางการเมืองเพื่อผลักดันการรวมตัวทางเศรษฐกิจและการคลังมากขึ้น ดังนั้น ประเทศเหล่านั้นจึงตอบสนองต่อวิกฤตหนี้สาธารณะด้วยการส่งเสริมมาตรการรัดเข็มขัดของรัฐบาล แทนที่จะออกพันธบัตรยูโร⁴ ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรจะทำมากกว่า

การตีความและการแก้ไขปัญหาวิกฤตที่เกิดขึ้นได้ยาก เตือนถึงความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อนระหว่างเศรษฐกิจการเมืองและวาทกรรมของอำนาจนำในสังคม⁵ หลักการของการรักษาเสถียรภาพทางการเงินดูจะมีความหมายจากมุมมองของนักลงทุนที่ไม่ต้องการสูญเสียหลักทรัพย์ไปเท่านั้น เหล่าประเทศในกลุ่ม P.I.G.S (โปรตุเกส อิตาลี กรีซและสเปน) ต้องแสดงให้เห็นว่าจะพวกเขาจะยอมล้มละลายมากกว่าล้มเลิกการชำระหนี้ที่ก่อขึ้น ซึ่งเป็นการสร้างความเสี่ยงต่อเสถียรภาพของสกุลเงินยูโรในฐานะที่เป็นมาตรฐานทองคำใหม่ (new gold standard)

แม้ว่าจะมีการถกเถียงอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับวิกฤตของทุนนิยมทางการเงินโดยทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นตอของวิกฤตทางการเงินที่ผ่านมา กลุ่มอำนาจเก่าก็ยังสามารถชักจูงคนส่วนใหญ่ให้เข้าใจวิกฤตในรูปแบบที่พวกเขาต้องการ กล่าวคือ ความไม่มีคุณธรรมและไม่รู้จักพอรวมทั้งรัฐสวัสดิการถูกยกว่าเป็นสาเหตุของวิกฤตแทนที่จะเป็นตลาดที่ไม่มีการควบคุมและความล้มเหลวของระบบ

นโยบายที่ใช้แก้ปัญหาวิกฤตเป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นการออกนโยบายรัดเข็มขัดที่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรือการที่เราจะต้องผลักดันสังคมที่กำลังเสื่อมให้กลับสู่แนวทางที่ยึดหลักคุณธรรมอีกครั้ง⁶ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหานี้สาธารณะที่สั่งสมมานานเป็นจนเป็นนิสัย ผู้ออกนโยบายต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโยบายที่เพ่งมองแต่ปัญหาเงินเฟ้อของตนเอง กลุ่มเทคโนโลยีในบรัสเซลส์ หรือ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ที่เป็นเสรีนิยมใหม่ ต่างก็เสนอให้ใช้นโยบายทำนองเดียวกับที่เคยทำให้โลกตกอยู่ในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (The Great Depression) เมื่อปี 1929⁷ นโยบายลดการใช้จ่ายภาครัฐ การผ่อนคลายกฎเกณฑ์และการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแท้จริงแล้วก็คล้ายคลึงกับความพยายามในการใช้ฉันทามติวอชิงตัน (Washington Consensus) กับประเทศชายขอบของกลุ่มยูโร ซึ่งเป็นนโยบายที่มีหลักฐานประจักษ์ทั่วโลกแล้วว่าใช้ไม่ได้ผลสำหรับการแก้ไขปัญหาวิกฤต นโยบายทำนองนี้เสียอีกที่มีส่วนให้เกิดความไม่สมดุลซึ่งเป็นชนวนของวิกฤตตั้งแต่แรก

กะเทาะเปลือกที่สอง วิกฤตทุนนิยมคาสีโน⁸

แม้ว่าการตีความต้นตอที่แท้จริงของวิกฤตจะผิดเพี้ยนไป แต่วิกฤตทางการเงินเมื่อปี 2009 ก็เป็นสาเหตุสำคัญหนึ่งของวิกฤตหนี้สาธารณะในยุโรป แท้จริงแล้วการที่พวกกองทุนประกันความเสี่ยง (hedge funds) และธนาคารเพื่อการลงทุนที่หลอกล่อเงินจากนักลงทุน

ด้วยวิธีต่างๆ ได้ผลักดันให้เศรษฐกิจโลกมายืนอยู่ที่ปากเหว ในช่วงที่ฟองสบู่ภาคอสังหาริมทรัพย์กำลังจะแตก ธนาคารและนักลงทุนกลับเร่งลงทุนกันอย่างเต็มที่ชนิดที่ว่าหากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ก็อาจทำลายมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมดเลยก็ได้ ทั้งนี้ เนื่องจากว่านักลงทุนสหรัฐฯ ไม่สามารถประเมินความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลงทุนบนพื้นฐานความเชื่อที่ไม่น่าจะเป็นจริงได้ว่าดอกเบี้ยจะไม่มีทางสูงขึ้นและราคาอสังหาริมทรัพย์ต่างๆ จะไม่ตกลง เมื่อนักลงทุนมีความเชื่อเช่นนั้น ตลาดการเงินโลกและระบบการเงินโลกจึงอยู่ในความเสี่ยงขั้นสูงสุด ทุกวันนี้ ความอ่อนแอของ

ธนาคารพาณิชย์ที่ยืดเยื้อมาจากครั้งวิกฤตก็ทำให้ตลาดหุ้นตกระหนกและเฝ้าติดตามความมั่นคงของพันธบัตรของประเทศกลุ่มยูโรที่ถืออยู่ อย่างไรก็ตาม นโยบายของผู้นำ G20 ก็ไม่สามารถเข้าถึงปัญหาความไร้เสถียรภาพที่เกิดจากการเก็งกำไรในภาคเศรษฐกิจนี้ได้ ด้วยเหตุนี้ อำนาจของกองทุนประกันความเสี่ยง ตลาดพันธบัตรและสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือต่างๆ จึงลดลงไปมาก ธนาคารพาณิชย์ของสหรัฐฯ ได้ส่วนแบ่งการตลาดที่มากขึ้นและมีแนวโน้มว่าธนาคารเหล่านี้จะใหญ่เกินกว่าที่จะล้มได้มากกว่าในอดีตที่ผ่านมา ดอกเบี้ยที่อยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานานๆ ดูเหมือนจะทำให้เกิดฟองสบู่ฟองใหม่ที่พร้อม

จะแตกได้เสมอ เพียงแต่ว่าครั้งนี้จะไม่มีกำหนัดการพาณิชย์เหล่านี้อีกต่อไป พัฒนาการเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงการคานอำนาจระหว่างรัฐและผู้เล่นต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจการเมืองของทุนนิยมทางการเงิน

วิกฤตทางการเงินนั้นไม่ใช่อุบัติเหตุ แต่เป็นผลของระบบทุนนิยมคาสีโน ระบบธรรมาภิบาลและโครงสร้างแรงจูงใจของระบบทุนนิยมคาสีโน⁹ ทำให้ผู้เล่นไม่ต้องรับผิดชอบกับผลเสียที่จะเกิดขึ้น และเอื้อให้เกิดต่อการสร้างความเสี่ยงได้ โดยปราศจากความโปร่งใส ระบบธนาคารแฝงซึ่งไร้การควบคุมตรวจสอบได้สร้างความเปราะบางต่อระบบการเงินโลกและมีโอกาสที่จะล้มลงได้ง่ายๆ¹⁰ เงินที่ลอยมาจากการดำเนินนโยบายการเงินแบบผ่อนคลายเป็นของธนาคารกลางต่างๆ รวมทั้งตลาดเกิดใหม่ทำให้ผู้คนกล้าที่จะลงทุนมากขึ้น¹¹ ทุกวันนี้การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจกำลังเผชิญกับอุปสรรคสำคัญจากพฤติกรรมการลงทุนเกินควรของภาครัฐ ครัวเรือน รวมทั้งภาคการเงินและบริษัทต่างๆ

กะเทาะเปลือกที่สาม วิกฤตทุนนิยมผู้ถือหุ้น

วิกฤตทางเศรษฐกิจนั้นมีสาเหตุที่ลึกซึ้งไปกว่าความโลภของปัจเจกและหอคอยเงินกู้ของวอลล์สตรีท คล้ายกับการเกิดแผ่นดินไหวซึ่งความกดดันได้ก่อตัวขึ้นเรื่อยๆ มาเป็นเวลากว่าหลายปีแล้ว¹² หากมองไกลไปกว่าระบบการเงินจะเห็นได้ว่า หลักการบริหารเพื่อผลกำไรสูงสุดของผู้ถือหุ้นเปลี่ยนแปลงกฎกติกาของการแข่งขันในภาคธุรกิจไปอย่างสิ้นเชิง ภายใต้หลักการนี้ บริษัทต้องแข่งขันกันอย่างดุเดือดเพื่อให้มีผลกำไรสูงสุดในรายงานผลการประกอบการประจำปี เพื่อให้บริษัทอยู่ได้ แต่หลักการนี้ไม่มีที่ยืน เพราะมุ่งเน้นที่ผลกำไรระยะสั้น แต่ละทิ้งการลงทุนเพื่อเสริมสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ และการลงทุนเพื่อเพิ่มผลิตภาพ นอกจากนี้ หลักการดังกล่าว หรือที่ทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า เศรษฐศาสตร์ด้านอุปทาน ก็ไม่มีความยั่งยืนในมิติของสิ่งแวดล้อมและสังคม เนื่องจากหลักการนี้ไม่ได้คำนึงถึงต้นทุนที่สังคมและความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของความเป็นอยู่ที่ดี

นอกจากนี้เศรษฐศาสตร์ด้านอุปทานนี้ก็ไม่สามารถสร้างอุปสงค์ได้เพียงพออีกด้วย หากรัฐและผู้บริโภคมีรายได้ที่ลดน้อยลง พวกเขาก็จะไม่สามารถนำเงินมาบริโภคและลงทุนซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นตัวหล่อเลี้ยงระบบให้ดำเนินอยู่ได้ ภายใต้ระบบทุนนิยมผู้ถือหุ้น สังคมต้องเผชิญกับทางเลือกที่ล้นแต่ไม่พึงประสงค์ทั้งนั้น กล่าวคือ ต้องก่อกำหนดเพื่อที่จะจ่ายใช้สอยได้ต่อไป หรือพึ่งพาการส่งออกเป็นหลักโดยบีบบังคับให้ผู้คนใช้จ่ายอย่างประหยัด ทั้งนี้ ประเทศกลุ่ม Anglo-Saxons เลือกหนทางแรกเพื่อกระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายของผู้บริโภคสินค้าจากทั่วโลกซึ่งก่อให้เกิดหนี้ แม้ว่าทางเลือกนี้จะสามารถสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจได้ระยะหนึ่งแต่ก็ต้องสิ้นสุดลงเมื่อดอกเบี้ยเริ่มปรับขึ้น และกลไกที่สนับสนุนการก่อกำหนดเพื่อการบริโภคสิ้นสุดลง ในทางตรงกันข้าม เยอรมนีและอีกหลายประเทศเลือกหนทางที่สอง โดยเน้นการส่งออกที่เกินดุลมาโดยตลอด ซึ่งได้ประโยชน์จากค่าแรงภายในประเทศที่ถูกลงเป็นหลัก¹³ เปรียบได้กับค่าเงินในประเทศที่แท้จริงมีราคาถูกลง เช่นเดียวกับหลายประเทศในเอเชียที่ก้าวขึ้นมาเป็นผู้ผลิตรายสำคัญของโลก เยอรมนีและอีกหลายประเทศได้กลายเป็นผู้ส่งออกสินค้ารายหลัก อย่างไรก็ตาม หนทางนี้ได้สร้างต้นทุนทางสังคมอย่างมหาศาลภายในประเทศ¹⁴ และทำให้เศรษฐกิจของประเทศมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ต่างประเทศเป็นอย่างมาก ในระดับโลก การเกินดุลและขาดดุลบัญชีเดินสะพัดในลักษณะนี้สร้างความไม่สมดุลอย่างมาก และกลายเป็นสาเหตุของความล้มเหลวทางเศรษฐกิจในระยะต่อมา

กล่าวอีกนัยหนึ่ง หลักการทุนนิยมผู้ถือหุ้นนี้เองที่ได้ก่อให้เกิดกลไกที่ทำให้วิกฤตเศรษฐกิจปะทุขึ้นในที่สุด ความไร้เสถียรภาพซึ่งฝังรากในระบบทุนนิยมทางการเงินได้สำแดงให้เห็นในหลายต่อหลายวิกฤตอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตในญี่ปุ่นเมื่อปี 1990 ในเม็กซิโก เมื่อปี 1994 ในเอเชียและรัสเซีย ระหว่างปี 1997 และ 1998 ในอาร์เจนตินาเมื่อปี 1999 และวิกฤตดอทคอมเมื่อปี 2000¹⁵ การขึ้นลงของวัฏจักรเศรษฐกิจเป็นผลจากเงิน

ทองคำถูกที่มีอยู่ดาษดื่น ฟองสบู่ และการลงทุนเกิน
ควรของระบบทุนนิยมแบบคาสีโน รวมทั้งการที่ระบบ
ทุนนิยมผู้ถือหุ้นไม่สามารถสร้างอุปสงค์รวมได้ ทั้งนี้
เงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการปลดปล่อยโดยการปฏิวัติ
โดยกลุ่มเสรีนิยมใหม่¹⁶

กะเทาะเปลือกที่สี่ ความล้มเหลวของการปฏิวัติของ กลุ่มเสรีนิยมใหม่ (Neoliberal Revolution)

โดยเนื้อแท้แล้ว ความคิดเสรีนิยมใหม่ก็มีพื้นฐานมา
จากความคิดแบบเสรีนิยมนั่นเอง ผู้ที่เชื่อในความคิด
แบบเสรีนิยมดั้งเดิมเชื่อว่าอำนาจของรัฐเป็นตัวกีดขวาง
เสรีภาพ และปล่อยให้กลไกตลาดโดย “มือที่มองไม่
เห็น” ทำงานเพื่อแปลงความเห็นแก่ตัวของปัจเจกในการ
แสวงหาความสุขส่วนตัวเป็นความมั่นคงของรัฐโดยส่วน
รวม ความคิดเสรีนิยมใหม่อีกนัยหนึ่งก็คือเสรีภาพในทาง
ลบ¹⁷ หลังจากเผชิญกับความอึมครึมหลังการสิ้นสุดของ
ระบบฟอร์ด (Fordist Model) กลุ่มผู้มีความคิดเสรีนิยม
ใหม่จึงเห็นว่ากลไกตลาดเสรีเป็นคัมภีร์ทุกอย่างในการ
แก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ขณะนั้นถูกรุมเร้าด้วยวิกฤตน้ำมัน
ปัญหาเงินเฟ้อ และการประท้วง สำหรับผู้ที่มีความเชื่อ
แบบนี้ สาธารณูปโภค ค่าจ้างและการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
ถือเป็นต้นทุนที่ลดทอนความสามารถในการแข่งขัน รัฐ
ถูกมองว่าเป็นปีศาจร้ายที่คอยขัดขวางกลไกทำงานของ
ภาคส่วนต่างๆ อย่างเสรี และควรถอยออกห่างจากผู้
ประกอบการที่มีความมุ่งมั่นและนักคิดนักสร้างสรรค์ผล
งานนวัตกรรมต่างๆ

อย่างไรก็ตาม แม้จะมีภาพลักษณ์ที่ดีสักเพียงไร ความ
คิดแบบเสรีนิยมใหม่แท้จริงแล้วไม่ได้เกี่ยวกับความไม่ลง
รอยระหว่างกลไกตลาดเสรีและการควบคุมของรัฐเท่าใด
นัก แต่คือการหวนกลับไปหาทุนนิยมแบบสุดโต่งนั่นเอง
กลุ่มเสรีนิยมใหม่ชี้ว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดที่นำไปสู่วิกฤต
ทุนนิยมอยู่ที่การใช้ทรัพยากรอย่างไม่มีประสิทธิภาพ
เนื่องจากผู้ใช้ทรัพยากรเหล่านี้ก็คือหน่วยงานของรัฐที่
ไร้ประสิทธิภาพ หรือแม้กระทั่งหน่วยงานอื่นๆ ที่ถูกกฎ

เกณฑ์ของรัฐควบคุมไว้อยู่ตลอด ด้วยเหตุนี้ การบริหาร
และจัดสรรทรัพยากรภายใต้แนวคิดใหม่ไม่ว่าจะเป็นการ
เน้นผลกำไรของผู้ถือหุ้น การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และการ
ลดทอนขั้นตอนทางราชการที่ไม่มีประสิทธิภาพจึงเป็น
ตัวแปรสำคัญที่ทำให้กระบวนการทำลายอย่างสร้างสรรค์
ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้น
และผลประโยชน์ก็จะตกทอดไปสู่ทุกคนในที่สุด

ด้วยความเชื่อที่แรงกล้านี้ นักปฏิวัติกลุ่มเสรีนิยมใหม่จึง
พยายามอย่างเต็มที่ ที่จะจำกัดอำนาจและกฎเกณฑ์ของ
รัฐให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ตลาดแรงงานในยุโรปตะวันออก
เม็กซิโก และเอเชียที่คืบคลานเข้ามาแข่งขันมากขึ้น
เรื่อยๆ ยิ่งทำให้ความเชื่อเหล่านี้เข้มแข็งมากขึ้น เพราะถ้า
หากปล่อยให้ธุรกิจต้องแบกรับความรับผิดชอบมากมาย
ที่รัฐหยิบยื่นให้ ในที่สุดธุรกิจเหล่านี้ก็จะไม่สามารถอยู่
ได้และต้องล้มละลายในที่สุด การลดกฎเกณฑ์และการ
แปรรูปรัฐวิสาหกิจที่ตามมาจึงเป็นสัญญาณสำคัญที่บ่งชี้
การมาถึงของทุนนิยมการเงินโลก¹⁸

การปฏิวัติของกลุ่มเสรีนิยมใหม่ได้สร้างผลเสียอย่าง
มหาศาลทั้งต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม มีเพียงกลุ่ม
อภิสิทธิ์ชนกลุ่มเล็กๆ เท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากสิ่ง
เหล่านี้ และใช้ในการบริโภคและเก็งกำไรหลักทรัพย์จน
กลายเป็นพฤติกรรมในวงกว้างของนักลงทุนและธนาคาร
พาณิชย์ ขณะที่คนในสังคมส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับความ
ถดถอยทางสังคมและรัฐเศรษฐกิจ

กะเทาะเปลือกที่ห้า ข้อผิดพลาดของแนวคิดเสรีนิยม ใหม่เกี่ยวกับประสิทธิภาพของตลาด

ข้อผิดพลาดทั้งหมดของความเชื่อของเสรีนิยมใหม่เกี่ยวกับ
ตลาดมีที่มาจากทฤษฎีเสรีนิยมใหม่ ซึ่งมีสมมติฐาน
เบื้องต้นว่าภายใต้ข้อมูลที่มีอยู่ มนุษย์สามารถตัดสินใจ
โดยใช้เหตุผลเพื่อให้บรรลุซึ่งจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่าง
ชัดเจนได้ และผู้ที่สามารถประมวลข้อมูลทั้งหมดได้อย่าง
มีประสิทธิภาพมากที่สุดก็คือตลาดนั่นเอง เพราะฉะนั้น

ตลาดจึงเป็นสถาบันที่สามารถจัดสรรทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคมส่วนรวมได้ดีที่สุด

อย่างไรก็ตาม สมมติฐานเหล่านี้มีข้อผิดพลาดหลายประการ¹⁹ เพราะในความเป็นจริง มนุษย์ไม่ว่าจะเป็นปัจเจกหรืออยู่รวมกันเป็นกลุ่มต่างก็อยู่ห่างไกลจากความมีเหตุผลตามที่สมมติฐานดังกล่าวอ้าง เพราะความกลัวรสนิยมที่เปลี่ยนไปตามยุคสมัย ความเชื่อมงายและความตื่นตระหนกตกใจ ต่างร่ายล้อมการตัดสินใจของมนุษย์อย่างไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ นอกจากนี้ ผู้เล่นในตลาดก็ไม่ได้มีข้อมูลที่สมบูรณ์เสมอไป แต่กลับมีแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อเหตุการณ์มากเกินกว่าความเป็นจริงและที่ควรจะเป็น ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ทำให้วัฏจักรเศรษฐกิจเกิดขึ้น ในบางช่วงเวลาอาจสร้างเงินมหาศาล แต่ในบางครั้งก็สามารถทำลายเงินที่มีอยู่และส่งผลกระทบต่อประเมิณค่ามิได้แก่สังคมทั้งหมดก็เป็นไป ดังนั้น วิชาเศรษฐศาสตร์จึงควรมีความรู้ในจิตวิทยาและสังคมศาสตร์ประกอบอยู่ด้วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจวัฏจักรของเศรษฐกิจได้ลึกซึ้งขึ้น²⁰

กะเทาะเปลือกที่หก ข้อจำกัดของการเติบโตแบบเอารัดเอาเปรียบ

แม้พื้นฐานความคิดแบบเสรีนิยมใหม่จะมีจุดอ่อน แต่การที่ภาคเอกชนไม่ต้องตกอยู่ภายใต้ขั้นตอนและกฎระเบียบที่ยุ่งยากของรัฐก็ทำให้อุตสาหกรรมต่าง ๆ ได้ปรับปรุงโครงสร้างและเติบโตจากวิกฤตในช่วงระบบฟอร์ด (Fordist Model) ที่สำคัญกระแสการเปิดเสรีทางการค้าทั่วโลกก็ได้เปิดโอกาสให้อุตสาหกรรมของประเทศตลาดเกิดใหม่ได้พัฒนาและทำให้การจัดสรรแรงงานโลกดีขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อผลดีของความยืดหยุ่นเหล่านี้สิ้นสุดลง ลักษณะของการเติบโตทั้งในประเทศพัฒนาแล้วและประเทศตลาดเกิดใหม่ก็กลายเป็นรูปแบบของความเอารัดเอาเปรียบ (ดังนั้น ความท้าทายเช่นนี้จึงอาจเกิดกับประเทศตลาดเกิดใหม่เช่นกัน) การเติบโตทางเศรษฐกิจแบบเอารัดเอาเปรียบไม่สามารถยั่งยืนได้ตลอด และที่สุดข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมและ

การเมืองก็จะส่งผลให้การเติบโตเช่นนี้หยุดชะงักลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้²¹

ข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ

การเติบโตทางเศรษฐกิจแบบนี้ถูกขับเคลื่อนโดยการเอารัดเอาเปรียบแรงงานราคาถูก หรือการยึดทรัพยากรของลูกหลานมาใช้ก่อน ค่านิยมที่มุ่งเน้นผลกำไรของผู้ถือหุ้นสนใจเฉพาะการทำกำไรในระยะสั้น แต่ขณะเดียวกันก็เป็นการทำลายกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญของระบบทุนนิยมที่ให้การสะสมทุนเป็นตัวสร้างมูลค่าส่วนเกิน การดึงเงินทุนออกจากภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่องมีผลเสียต่อการลงทุนเพื่อวิจัยและพัฒนาในเครื่องจักรกลใหม่ โดยเฉพาะภายใต้การแข่งขันของแรงงานมีฝีมือในระดับโลก

ในทำนองเดียวกัน การเอารัดเอาเปรียบแรงงานราคาถูกก็นำไปสู่การเติบโตแบบไม่มีสมดุลและไม่ยั่งยืน ค่าแรงที่ลดลงจากความพยายามในการลดต้นทุนอำนาจของกลุ่มแรงงานทำให้อุปสงค์โดยรวมน้อยลง ซึ่งทำให้วิกฤตทางการเงินก่อตัวในที่สุด

ข้อจำกัดทางการคลัง

วิกฤตหนี้สาธารณะของกลุ่มยูโรและวิกฤตภาคอสังหาริมทรัพย์ในสหรัฐฯ แสดงให้เห็นถึงผลกระทบที่ตามมาจากกลยุทธ์กู้ยืมเงินในอนาคตมาใช้ล่วงหน้า แม้ว่าความล้มเหลวทางเศรษฐกิจจะสามารถหลีกเลี่ยงได้ในวันนี้ แต่ในอนาคตผู้กำหนดนโยบายก็ต้องเผชิญกับข้อจำกัดอย่างยิ่งยวดในการดำเนินนโยบายหรือต้องตัดสินใจให้ราคาพุ่งสูงขึ้นเพื่อลดภาระหนี้ที่ก่อมาอยู่ดี นโยบายผ่อนคลายทางการเงินที่ธนาคารกลางริเริ่มก็เริ่มทำให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มมากขึ้น เมื่อราคาที่สูงขึ้นกัดกร่อนค่าแรงและอำนาจการซื้อของชนชั้นกลาง วิกฤตหนี้สาธารณะก็จะกลายเป็นวิกฤตทางสังคมและการเมืองในที่สุด

ข้อจำกัดทางสิ่งแวดล้อม

รูปแบบการผลิต การสร้างบ้าน และการเคลื่อนย้ายของแรงงานทำให้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่จำกัดลดน้อยลงเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็พลังงานจากฟอสซิลหรือปริมาณคาร์บอนสะสมในบรรยากาศ เมื่อความต้องการในทรัพยากรอันจำกัดเหล่านี้มากขึ้นเรื่อยๆ ราคาจึงเริ่มทะยานขึ้นเมื่อทรัพยากรเหล่านี้เริ่มขาดแคลน วิกฤตน้ำมันเมื่อปี 1970 เป็นตัวอย่างที่ดีและชี้ให้เห็นถึงความเปราะบางของทรัพยากรด้านพลังงานของโลก การแข่งขันเพื่อแย่งชิงที่ดิน น้ำ และสิ่งมีชีวิตต่างๆ อาจนำไปสู่สถานการณ์ทำนองเดียวกันนี้ได้เช่นเดียวกัน

ที่อันตรายไปกว่านั้น การผลิตและการบริโภคอย่างไม่ลืมหูลืมตาเป็นการทำลายระบบนิเวศวิทยาโลกอันซับซ้อนและมีจุดสมดุลแสนเปราะบางที่ถูกสร้างขึ้นหลังยุคน้ำแข็งเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาของมนุษยชาติ อุทกภัย ภัยแล้ง วัตภัย และระดับน้ำทะเลที่เพิ่มขึ้นที่เกิดจากสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปอาจนำไปสู่หายนะที่มนุษย์ไม่เคยประสบมาก่อน ผลเสียอย่างร้ายแรงจากการทำลายผืนดิน การตัดไม้ทำลายป่าจนอาจทำให้พื้นดินกลายเป็นทะเลทราย และการแสวงหาผลประโยชน์อย่างบ้าคลั่งจะเกิดขึ้นในไม่ช้า

ข้อจำกัดทางสังคม

ในสังคมตะวันตก หากวัดระดับของความไม่เท่าเทียมก่อนเกิดวิกฤตเมื่อปี 2008 ถือว่าอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกับเมื่อปี 1929 เลยทีเดียว การลดลงของค่าจ้างที่เคยเป็นตัวกำหนดอัตราเงินเฟ้อรวมทั้งการหดหายของความต้องการอุปโภคบริโภคคือผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรงของความไม่เท่าเทียมทางรายได้²² ซึ่งพบว่าเกิดขึ้นในระดับที่น่ากังวลในแทบทุกสังคม คุณภาพการดำรงชีวิตที่แย่ลงนำไปสู่การประท้วงและความวุ่นวายที่สันตะทือนรากฐานของสังคมในระยะยาว ความยุติธรรมทางสังคมที่ขาดหายไปจะคุกคามความสุขสงบในสังคมและลดทอนความสามารถของสังคมที่จะตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดสรรแรงงาน²³

ข้อจำกัดทางการเมือง

หากประชาชนไม่มีสิทธิ์มีเสียงในทิศทางที่สังคมกำลังจะดำเนินไปหรือรู้สึกไม่มีอำนาจที่จะต่อรองในภาวะที่คุณภาพชีวิตเสื่อมถอยลง ความชอบธรรมของอำนาจทางการเมืองก็จะอ่อนแอลงตาม และความไม่มั่นคงทางการเมืองก็จะก่อตัวขึ้น ขบวนการประชานิยมฝ่ายขวา มักใช้ความหวาดกลัว ความโกรธแค้นและการต่อต้านที่เกิดจากความยากลำบากทางเศรษฐกิจและความยุติธรรมในสังคมเป็นเครื่องมือเรียกร้องความชอบธรรมของการปกป้องชาติ ชาตินิยม และการเกลียดกลัวคนต่างชาติต่างภาษา ขณะเดียวกัน ขบวนการสุดโต่งฝ่ายซ้ายก็มักฉีกกำลังจากการต่อสู้กับมาตรการรัดเข็มขัดของรัฐบาลและระบบทุนนิยมคาสโน แต่ก็ไม่สามารถจะหาวิธีที่จะเอาชนะปัญหาการขาดประสิทธิภาพและปัญหาการขาดแคลนนวัตกรรมได้ ซึ่งเป็นตัวการให้เกิดวิกฤตตั้งแต่แรก ข้อจำกัดทางการเมืองนี้เองที่ทำให้วิกฤตขยายวงกว้างไปเป็นความขัดแย้งระหว่างรัฐชาติกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

กะเทาะเปลือกที่เจ็ด วิกฤตของรัฐชาติ

ท่ามกลางการโหมกระหน่ำของพายุอันตรายที่ยังไม่มีใครเข้าใจมันได้ชัดเจนนัก ผู้คนแสวงหาเกราะป้องกันจากรัฐและความอุ่นใจในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาตินักประชานิยมที่พยายามหาคำอธิบายที่แตกต่างไปจากกลุ่มเสรีนิยมกระแสหลักกลับมา มีบทบาทภายใต้สโลแกนว่า “บ้านของเรา ปราสาทของเรา ที่อยู่ของเรา” ที่หวนกลับมาอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม รัฐชาติยังอ่อนแอเกินกว่าจะมีอิทธิพลเหนือทุนนิยมทางการเงิน การแก้ไขปัญหาสภาพอากาศ หรือให้ความมั่นคงปลอดภัยจากการคุกคามของขบวนการก่อการร้าย เมื่อไม่สามารถที่จะปกป้องภัยคุกคามเหล่านี้ได้ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจึงเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก รัฐชาติต่างๆ จึงพยายามที่จะฉีกกำลังกันเพื่อแก้ไขปัญหาในระดับโลกเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม การประสานความร่วมมือระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวก็มีข้อจำกัด

จากนโยบายชาตินิยมที่เคยใช้หาเสียงจนประสบผลสำเร็จ ในการเลือกตั้ง

กะเทาะเปลือกที่แปด วิฤตของระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน

การดำเนินนโยบายที่มีข้อจำกัดอยู่แล้วเป็นไปได้ยากขึ้นกว่าเดิมจากวิฤตของระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทน วิฤตทางการเงินทำให้ข้อจำกัดที่มีอยู่ส่งผลกระทบต่อเพิ่มขึ้น วิฤตหนี้สาธารณะที่จริงก็คือวิฤตทางการเมืองนั่นเอง กล่าวคือ ผู้นำในระบอบประชาธิปไตยไม่สามารถโน้มน้าวและอ่อนแอเกินกว่าที่จะชักนำผู้คนให้เสียสละความสุขสบายในวันนี้เพื่อประโยชน์ในอนาคตได้ เมื่อไม่มีเสียงสนับสนุนจากประชาชนหมู่มาก นักการเมืองเหล่านี้จึงถูกรอบงำโดยกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้ง่าย เมื่อเผชิญกับทางเลือกระหว่างการลดภาระหนี้สาธารณะจากแรงกดดันของตลาดการเงินรวมทั้งองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ และการทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้นตามที่ได้รับการคาดหวังไว้ ผู้นำเหล่านี้จึงไม่มีทางเลือกอื่นเว้นแต่ผิดผ่อนการแก้ปัญหาที่รุ่มร่าออกไปเรื่อย ๆ เนื่องจากไม่มีทางเลือกอื่น ๆ อีกทั้งการดำเนินนโยบายก็ทำได้อย่างจำกัด นักการเมืองเหล่านี้จึงได้แต่หลบหลีกโดยใช้คำพูดว่า “ไม่มีทางเลือกอื่นแล้ว” เป็นเกราะกำบังปล่อยให้การถกเถียงสาธารณะเกี่ยวกับทิศทางของสังคมกลายเป็นหน้าที่ของแวดวงสื่อมวลชน กล่าวอีกนัยหนึ่ง ผู้นำที่มาจากกาเลือกตั้งไม่มีพลังกำลังพอที่จะชักนำให้ประชาชนที่ไม่พอใจเมื่อรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นไปสู่ทิศทางใหม่ได้ การตัดสินใจนโยบายต่าง ๆ จึงถ่ายโอนไปสู่กลุ่มเทคโนโลยีแทน แต่ผู้เชี่ยวชาญในคณะกรรมการและสภาที่ปรึกษาต่าง ๆ ก็ตกเป็นเหยื่อของล็อบบี้ยิสต์และผู้ฉวยโอกาสได้ง่ายเช่นเดียวกัน ในช่วงวิฤต ระบอบประชาธิปไตยแบบผู้แทนถูกลดทอนบทบาทอย่างเปิดเผยมากขึ้น ไม่ว่าจะจากรัฐสภาที่หัวรั้น หรือการแต่งตั้งเทคโนโลยีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง²⁴ เป็นหัวหน้ารัฐบาล และออกนโยบายที่ไม่เป็นที่ต้องการของประชาชนแต่สอดคล้องกับความประสงค์ของตลาดการเงินมากกว่า

วิฤตประชาธิปไตยแบบผู้แทนไม่ได้เกิดขึ้นเพราะการ

ขาดแรงบันดาลใจทางการเมืองหรือการไม่มีส่วนร่วมของภาคประชาชน ในทางตรงกันข้าม ในระดับท้องถิ่นและสื่อมวลชน ประชาชนต่างเสนอความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม ประชาชนเหล่านี้กลับไม่แยแสต่อผู้แทนที่มาจากกาเลือกตั้งและหันไปใช้วิธีประท้วง การโดดเดี่ยวของท้องถิ่น (“เรื่องนี้ไม่เกี่ยวกับฉัน”) หรือการเรียกร้องเป็นกรณีๆ ไปแทนสิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าความล้มเหลวของการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรของระบอบประชาธิปไตยให้เข้ากับความต้องการของสังคมหลังยุคอุตสาหกรรม ตรงกันข้ามกับยุคการผลิตสิ่งของจำนวนมากที่เหมือนกันๆ ระบบเศรษฐกิจหลังยุคอุตสาหกรรมเน้นความเป็นปัจเจกมากขึ้น และถูกขับเคลื่อนโดยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในกลุ่มเล็กๆ ที่มีความยืดหยุ่น ในยุคที่สังคมมีความหลากหลายทั้งในวิถีการดำเนินชีวิต ค่านิยมและความต้องการ องค์กรทางธุรกิจที่เน้นการรวมศูนย์จึงไม่ดึงดูดอีกต่อไป แม้ว่าจะมีการทดลองจำนวนมากที่พยายามสร้างกลไกขับเคลื่อนการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบใหม่ แต่ระบอบประชาธิปไตยแบบใหม่ 3.0 ก็ยังไม่เกิดขึ้นในปัจจุบัน²⁵

หัวใจของเรื่อง : หลุมดำแห่งอภิปราย

เหตุใดชนชั้นนำทางการเมืองจึงยอมสยบต่อตลาด? ทำไมสังคมจึงยอมรับการปฏิวัติของเสรีนิยมใหม่ที่โหดร้ายโดยไม่คัดค้าน? เหตุใดผู้คนจึงหยุดต่อสู้เพื่ออนาคตที่ดีกว่า?

ความผิดหวังต่อความล้มเหลวของอุดมคติเพื่อสังคมที่ดีกว่าเปิดโอกาสให้แนวคิดสุดโต่ง “ทุกคน...เพื่อตัวเอง”²⁶ เข้ามามีบทบาท สงครามและเหตุการณ์ความรุนแรงในศตวรรษที่ 20 ไม่ได้เกิดจากความขัดแย้งทางศาสนาและอุดมคติเกี่ยวกับศาสนาก็ดูเหมือนจะเป็นแนวคิดที่มลายเต็มที เทคโนโลยีใหม่ไม่เพียงแต่นำพาซึ่งผลประโยชน์เท่านั้น ความมั่งคั่งที่เพิ่มขึ้นไม่ได้หมายถึงความสุขในชีวิตที่เพิ่มขึ้นเสมอไป²⁷ เมื่อโลกในจินตนาการพังทลายลง ความเชื่อจึงแทบไม่มีเหลืออยู่ ความแน่นอนกลายเป็นความไม่แน่นอน ขณะที่โครงสร้างที่ยิ่งใหญ่ของความทันสมัยและการตระหนักรู้เพื่อก้าวไปสู่อนาคตที่

ดีกว่าค่อยๆ เหือดหายไป โลกตะวันตกขาดบรรยากาศของการเปลี่ยนแปลง เพราะแม้ว่าแต่มีมาอยู่กับสิ่งที่เกินความจำเป็นและความคิดเขลา โดยปราศจากการต่อสู้กับศัตรูจากภายนอก พระเจ้าตายไปแล้ว โลกในอุดมคติของลัทธิคอมมิวนิสต์หายไป ขณะที่รัฐก็ไม่สามารถจะผลักดันการเปลี่ยนแปลงได้ ตลาดจึงเป็นจุดหมายของความหวังทั้งหมด มือที่มองไม่เห็นของ อัดัม สมิธ ไม่เคยปิดสิ่งที่ตักทอดกันมาซึ่งมันคือความหวังกึ่งๆ ศาสนาสำหรับวิวัฒนาการของความไร้ระเบียบ ‘order-out-of-chaos’ ที่ทำให้ตลาดกลายเป็นศูนย์กลางในโลกทุกวันนี้ หากการปฏิวัติทางการเมืองล้มเหลว ความหวังทั้งหมดก็จะตกไปอยู่ที่พัฒนาการทางสังคมที่ถูกขับเคลื่อนโดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เมื่อศรัทธาในอำนาจของตลาดถูกสันคลอนสิ่งที่เหลืออยู่ก็คือหนี้สาธารณะที่ท่วมท้น สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง และการถดถอยที่เกิดขึ้นทั่วโลก เมื่อความฝันถูกทำลาย การบริหารแบบเทคโนโลยีที่ประสบความสำเร็จในอดีตดูเหมือนจะเป็นทางเลือกเดียวที่เหลืออยู่

ถึงกระนั้นก็ตาม หากปราศจากโครงสร้างใหญ่แห่งอภิรัฐเสียแล้ว วิกฤตทางการเมือง เศรษฐกิจ การเมือง ประชาธิปไตย และสังคมที่เป็นอยู่ก็ไม่อาจได้รับการแก้ไข หากไม่มีความหวังว่าอนาคตจะดีขึ้น แม้จะเป็นเพียงในอุดมคติ ความคืบหน้าก็จะไม่เกิดขึ้นและจะไร้ความหมายในทันที หากปราศจากโลกทัศน์เกี่ยวกับสังคมที่มีคุณภาพ ผู้คนก็จะไม่รวมตัวกันกำลังสร้างสังคมกันใหม่ หากปราศจากความฝันถึงอนาคตที่ดีกว่า เราก็จะไม่ต่อสู้กับความท้าทายในวันนี้ นี่คือเหตุผลที่วลีของโอบาม่าว่า “ใช่ เราทำได้” ได้กลายเป็นวลีที่จุดประกายความหวังแก่ผู้คนที่สิ้นหวัง “ความกล้าที่จะหวัง” เป็นจุดตั้งต้นแรกที่จะทำให้ผู้คนมีความหวัง แต่เมื่อมนต์ขลังของวลีดังกล่าวสิ้นสุดลง ความจริงที่เลือนลางก็อาจจะกลับมามีขึ้นดังที่นั่น หากมวลชนไม่ลุกขึ้นมาต่อสู้เสียแล้ว กลุ่มอภิสิทธิ์ชนอำนาจเก่าที่มีมาอย่างยาวนานก็จะหวนคืนสู่อำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อีกครั้ง หากปราศจากโครงสร้างใหม่ของเศรษฐกิจ การบริหารจัดการกับวิกฤตก็จะไร้ทิศทาง หากไม่มีวิสัยทัศน์สำหรับแนวทางใหม่ การดำเนินนโยบายก็ปราศจากเข็มทิศนำทาง

2.2 ความท้าทายของตลาดเกิดใหม่ในเอเชีย

ความสำเร็จทางเศรษฐกิจของประเทศในเอเชียแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับโลกตะวันตก อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงติดต่อกันหลายทศวรรษได้ช่วยทำให้ประชากรหลายล้านคนออกจากภาวะยากจน และทำให้เกิดชนชั้นกลางเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว เศรษฐกิจเอเชียได้เข้ามามีบทบาทในตลาดแรงงานโลก ขณะที่เสื่อทางเศรษฐกิจของเอเชียหลายประเทศได้ก้าวกระโดดกลายเป็นประเทศพัฒนาแล้วอันดับต้นๆ บรรษัทข้ามชาติของไต้หวัน จีน และอินเดียกลายเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีและมีอิทธิพลในตลาด ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนามมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรม

ที่น่าสังเกตก็คือความสำเร็จเหล่านี้มาจากรูปแบบการพัฒนาที่แตกต่างอย่างสิ้นเชิงจากข้อเสนอแนะของฉันทามติวอชิงตัน (Washington Consensus)²⁸ ความเชื่อของกลุ่มเสรีนิยมใหม่เกี่ยวกับมือที่มองไม่เห็นของกลไกตลาดเสรีไม่สามารถมีอิทธิพลในประเทศในเอเชียที่มีรัฐเป็นศูนย์กลาง ตรงกันข้าม รูปแบบการพัฒนาแบบญี่ปุ่น (ส่วนผสมของนโยบายภาครัฐที่สนับสนุนภาคอุตสาหกรรม การส่งเสริมการส่งออกของภาคเอกชน และแรงงานที่ถูก ซึ่งเมื่อเร็วๆ นี้ได้รับการตั้งชื่อว่า “ฉันทามติแห่งปักกิ่ง”) ทำให้ไต้หวัน สิงคโปร์ ฮONGKONG เกาหลีใต้ ไทย และต่อมาจีน และเวียดนาม พัฒนาได้อย่างน่าประทับใจ อินโดนีเซียได้รับประโยชน์จากความมั่งคั่งของทรัพยากรทางธรรมชาติ ซึ่งเป็นที่ต้องการอย่างมากของเศรษฐกิจเอเชียที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว การแก้ปัญหาคอร์รัปชันและการพัฒนาระบบราชการที่ได้รับประสิทธิภาพได้ช่วยให้ภาคธุรกิจของอินโดนีเซีย ไทย และอินโดนีเซียเติบโตได้ดีขึ้น แม้อินเดียและอีกหลายประเทศจะหันไปสู่การลงทุนเชิงกำไรและการเปิดเสรีทางการเงินเพิ่มมากขึ้น²⁹ แต่แรงต่อต้านต่อฉันทามติวอชิงตันก็ยังมีอยู่ค่อนข้างมาก³⁰

อันที่จริงแล้ว เอเชียเรียนรู้ประสบการณ์จากวิกฤตเมื่อปี 1997-98 ในวิธีที่ควรจะเป็น แม้กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) จะให้คำแนะนำที่ใช้การไม่ได้ แต่ก็ยังไม่

การเปิดเสรีตลาดการเงินอย่างเต็มที่และหลายประเทศก็ยังคงปกป้องเศรษฐกิจตนเองด้วยมาตรการควบคุมเงินทุนเคลื่อนย้าย แม้จะมีการดำเนินนโยบายดังกล่าวของมาเลเซีย³¹ ก็ตาม ด้วยเหตุนี้ ความล้มเหลวของเศรษฐกิจตะวันตกจึงไม่ส่งผลเป็นลูกโซ่มาถึงเศรษฐกิจตลาดเกิดใหม่เหล่านี้มากนัก ความไม่ไว้วางใจในข้อเสนอของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ทำให้เกิดการสะสมเงินทุนสำรองทางการเป็นจำนวนมหาศาล³² ในทางหนึ่งสิ่งเหล่านี้มีส่วนสร้างความไม่สมดุลในโลกและทำให้ความต้องการของโลกลดน้อยลง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวตั้งต้นสำคัญของวิกฤตทางการเงิน³³ แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศเอเชียเหล่านี้ก็ไม่ได้มีปัญหาทางการคลังในระดับที่รุนแรงใกล้เคียงกับกลุ่มประเทศยูโรและสหรัฐฯ แม้เศรษฐกิจจะได้รับผลกระทบบ้างจากวิกฤตที่ผ่านมา จากความเชื่อมโยงของตลาดแรงงานและการพึ่งพาอุปสงค์ต่างประเทศ เศรษฐกิจเอเชียก็สามารถฟื้นตัวและกลับมาขยายตัวสูงได้ในเวลาไม่ช้า

ถึงกระนั้นก็ตาม ท่ามกลางความท้าทายใหม่ๆ ที่มีความชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ ว่าความสำเร็จที่ผ่านมาอาจถึงจุดสิ้นสุด หลายปีที่ผ่านมา มีข้อสังเกตอย่างต่อเนื่องถึงความเป็นไปได้ที่เศรษฐกิจจีนจะเริ่มชะลอตัวลง เพียงแต่ชะลออย่างช้าๆ หรือฉับพลันเท่านั้น ในช่วงที่ผ่านมา มีการส่งสัญญาณเตือนภัยถึงวิกฤตทางการเงินบ่อยครั้งขึ้น การสะสมการลงทุนอย่างรวดเร็ว ศักยภาพของเศรษฐกิจที่น้อยลง และราคาอสังหาริมทรัพย์ที่ทะยานขึ้นเป็นสัญญาณเตือนภัยของวิกฤต เช่นเดียวกับที่เคยเกิดขึ้นในญี่ปุ่น สหรัฐฯ และยุโรป³⁴ โดยเฉพาะเมื่อเศรษฐกิจเอเชียและโลกมีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น วิกฤตเศรษฐกิจจีนก็จะส่งผลอย่างมากต่อเศรษฐกิจอื่นในโลก

แม้เราจะสามารถหลีกเลี่ยงการชะลอตัวอย่างฉับพลันของเศรษฐกิจได้ แต่ระบบเศรษฐกิจในเอเชียก็เริ่มจะรับรู้ถึงข้อจำกัดของการเติบโตทางเศรษฐกิจแบบเออาร์ดีเอาเปรียบบ้างแล้ว แรงงานจำนวนมากจากชนบทที่มีผลิตภาพการผลิตต่ำ (รวมถึงแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านด้วย) ที่เคลื่อนย้ายเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและ

บริการที่มีผลิตภาพสูงกว่าเป็นตัวขับเคลื่อนการเติบโตของเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม ปริมาณแรงงานถูกก็มีจำนวนที่จำกัดเช่นเดียวกัน และท้ายที่สุดก็จะเผชิญกับข้อจำกัดทางประชากร จีน เกาหลีใต้ และไทยได้กลายเป็นสังคมผู้สูงอายุไปแล้ว การพึ่งพาแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านก็ทำได้ยากขึ้น เช่นเดียวกับในยุโรป³⁵ เวียดนาม ไทย อินเดีย และอินโดนีเซียซึ่งที่ผ่านมาพึ่งพาการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศและการส่งออกก็ตระหนักถึงความผันผวนและความเสี่ยงต่อการชะลอตัวของระบบเศรษฐกิจโลก³⁶ และผลดีของเงินทุนต่างชาติเหล่านี้ก็เป็นเพียงระยะสั้นและสร้างประโยชน์ต่อสังคมน้อยมาก เงินทุนจากภาครัฐจำนวนมากถูกนำมาใช้เพื่อดึงดูดเงินทุนต่างชาติที่มักจะอยู่ในระยะสั้นเท่านั้น แทนที่จะนำไปลงทุนในโครงการลงทุนในสาธารณูปโภคและการวิจัยพัฒนาที่มีความจำเป็น สำหรับไทยและอีกหลายประเทศในอาเซียน เริ่มมีความกังวลเกี่ยวกับการก่อตัวของฟองสบู่ในตลาดอสังหาริมทรัพย์ครั้งใหม่ขึ้นแล้ว เมื่อความสามารถในการแข่งขันจากแรงงานราคาถูกหมดลง อุตสาหกรรมที่เน้นแรงงานก็จะเคลื่อนย้ายไปแหล่งที่มีแรงงานที่ถูกกว่าต่อไป ส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจแบบที่เป็นมาชะงักงันลง หลายสังคมต้องจ่ายบทเรียนราคาแพงจากการก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมแบบไม่เต็มรูปแบบ การพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็วและไม่สมดุลได้ทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว ความแตกแยกทางการเมืองที่มากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ประเทศขาดเสถียรภาพ และเป็นแรงกดดันที่สำคัญต่อภาคการเมืองการประท้วงโดยใช้ความรุนแรงและการต่อต้านจากกลุ่มรากหญ้าขยายวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ

ผู้กำหนดนโยบายเศรษฐกิจและการเมืองของเอเชียตระหนักมานานแล้วว่ารูปแบบการพัฒนาแบบเก่าไม่สามารถต่อกรกับวิกฤตทางสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคมได้³⁷ นักคิดของเอเชียมีข้อสรุปร่วมกันว่าจะต้องมีการพัฒนารูปแบบการพัฒนาแบบใหม่ขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืนและมีเสถียรภาพต่อไป

หน้าตาของรูปแบบการพัฒนาทางเลือกใหม่นี้ยังเป็นที่ยก

เถียงกันอย่างกว้างขวาง นักพัฒนาเอเชียหลายรายสนใจในรูปแบบการพัฒนาสังคมประชาธิปไตย โดยเฉพาะจีนที่ประยุกต์ใช้ Bismarckian German model ในหลายแง่มุมได้เป็นอย่างดี ปักกิ่งเริ่มมีการสร้างระบบประกันสังคมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาหลายศตวรรษ นโยบายกระตุ้นจำนวนมหาศาลที่ใช้วิธีป้องกันเศรษฐกิจจากวิกฤตการเงินโลกชี้ให้เห็นว่าผู้กำหนดนโยบายของจีนมีความเป็นเคนส์เซียน (Keynesian) อยู่ในตัว การเปลี่ยนแปลงนโยบายค่าจ้างแรงงานเมื่อเร็วๆ นี้ได้รับการออกแบบเพื่อรับมือกับความต้องการจากต่างประเทศที่ซบเซามากขึ้น โดยการกระตุ้นการใช้จ่ายภายในประเทศแทน ฎีปุณ เกาหลีใต้ และไต้หวันแสดงให้เห็นถึงการใช้นโยบายภาคอุตสาหกรรมในการยกระดับอุตสาหกรรมจากอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงานเป็นอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง ซึ่งหลายประเทศก็พร้อมที่จะทำตามนโยบายนี้เช่นเดียวกัน เกาหลีใต้ อินเดีย ไทย และเวียดนามเริ่มจะตระหนักถึงความเป็นไปได้ของการเติบโตแบบสีเขียว³⁸ แม้จะยังไม่ชัดเจนนักก็ตาม นโยบายอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อมของจีนพัฒนาได้ไกลกว่า³⁹ ในภาพรวม นโยบายเศรษฐกิจและสังคมแบบก้าวหน้าจะเริ่มเปลี่ยนแปลงการจัดสรรแรงงานในเอเชีย

ในทางตรงกันข้าม นักวิเคราะห์เอเชียก็ตระหนักดีถึงวิกฤตของกลุ่มยูโร หลายฝ่ายสะท้อนความเชื่อเสรีนิยมใหม่ที่ว่าประเทศยูโรใช้จ่ายเกินตัว เพราะฉะนั้น การจัดตั้งรัฐสวัสดิการแบบยุโรปจึงไม่น่าจะเกิดขึ้น การถกเถียงเกี่ยวกับการประกันสังคมยังแสดงให้เห็นว่าผู้กำหนดนโยบายของเอเชียอยู่ในทิศทางที่แตกต่างจากในยุโรป กล่าวคือคนยุโรปจะตีความการประกันสังคมในมิติของสิทธิทางสังคม ขณะที่คนเอเชีย (ยกเว้นอินโดนีเซีย) มักคำนึงถึงผลประโยชน์ในมิติของการเติบโตทางเศรษฐกิจ อาทิ การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงาน การกระตุ้นการใช้จ่ายในประเทศ และความยืดหยุ่นของตลาดแรงงาน หรือในมิติของความมีเสถียรภาพทางการเมือง เช่น การรวมตัวทางสังคมที่เหนียวแน่นขึ้นและการหลีกเลี่ยงการก่อความไม่สงบ เป็นต้น

III. เศรษฐกิจการเมืองแห่งการเปลี่ยนแปลง : การเปลี่ยนหนทางในการพัฒนาต้องการมากกว่าข้อเท็จจริงและตัวเลข

ปัจจุบันนักวิเคราะห์ทั่วโลกเข้าใจแง่มุมต่างๆ ของวิกฤตที่ผ่านมามากขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งมีการถกเถียงอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการบริหารจัดการวิกฤตในระยะสั้นและทางเลือกต่างๆ เชิงระบบในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม วิธีการตอบสนองต่อวิกฤตของสหรัฐฯ และยุโรปก็แสดงให้เห็นว่าผู้นำทางการเมืองและธุรกิจยังยึดติดกับรูปแบบที่ผิดๆ และแก้ปัญหาด้วยวิถีทางที่เป็นชนวนแรกเริ่มของวิกฤต ผลเสียจากการตัดสินใจอุ่มหนาการณ์ชยี่ใหญ่ๆ ไม่ให้ล้มละลาย ทำให้ธนาคารที่ใหญ่เกินกว่าจะปล่อยให้ล้มได้เหล่านี้มีอิทธิพลมากขึ้นไปอีก ขณะเดียวกัน ประชาชนก็เกิดความเคลือบแคลงใจในความสามารถของนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งในการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนจากอำนาจของผู้เล่นภาคเอกชน สำหรับเอเชีย ความพยายามในการสร้างธรรมาภิบาลที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลรวมทั้งการยกระดับมาตรฐานแรงงานถูกโจมตีด้วยเหตุผลที่คล้ายคลึงกัน ก็คือความกลัวที่จะแข่งขันไม่ได้ในตลาดที่มีการแข่งขันกันอย่างดุเดือดนั่นเอง กล่าวคือ แม้หลายคนจะตระหนักถึงจุดอ่อนของระบบเศรษฐกิจปัจจุบัน ชนชั้นนำก็ยังยึดติดอยู่กับนโยบายแบบเดิมอยู่นั่นเอง

คำอธิบายต่อปรากฏการณ์เหล่านี้อยู่ในแนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง ผู้นำทางธุรกิจ สังคม และแวดวงวิชาการต่างเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากรูปแบบที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ไม่เพียงแต่พวกเขาเหล่านี้จะสามารถยืนหยัดอยู่ได้เท่านั้น แต่ยังสามารถแสวงหาผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องได้อีกด้วย ในฟากตะวันตก อิทธิพลความคิดแบบเสรีนิยมใหม่ก็ทำให้รูปแบบเศรษฐกิจสังคมปัจจุบันดำเนินต่อไปได้โดยไม่สะดุด แม้การวิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาในช่วงที่วิกฤตเริ่มก่อตัวจะช่วยให้สาธารณชนเริ่มสงสัยในแนวคิดของรูปแบบปัจจุบันและทำให้ทางเลือก

อื่นๆ ปรากฏเด่นชัดขึ้นมา แต่ความคิดแบบเสรีนิยมใหม่ ก็ยังทรงอิทธิพลอยู่วันยันค่ำ นโยบายใหม่ๆ ถูกปฏิเสธ เพียงเพราะได้รับการเสนอจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการยอมรับ เหตุผลหลักการต่างๆ อาจตกไปเพียงเพราะขัดแย้งกับความเห็นของกระแสหลัก จุดยืนของกลุ่มก้าวหน้าอาจได้รับการเยาะเย้ยเพียงเพราะความพยายามที่จะขยับขยายข้อจำกัดในเชิงอุดมการณ์ของ ‘what can be said and done’ ในสังคมที่แนวคิดแบบปัจจุบันครอบงำบรรยากาศทางความคิด หลายคนยังเชื่อในความสมเหตุสมผลของหลักการเหล่านี้และไม่สามารถคิดถึงหนทางอื่นเลยด้วยซ้ำ กล่าวคือ มันไม่ใช่ความบังเอิญที่ผู้กำหนดนโยบายจากทุกภาคส่วนไม่สามารถตัดสินใจอย่างเด็ดขาดได้ ในทางตรงกันข้าม กลุ่มผู้ทรงอิทธิพลพยายามให้สถานการณ์ในปัจจุบันดำเนินต่อไปและต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทุกรูปแบบไม่ให้เกิดขึ้น

เมื่อมีความไม่สมดุลระหว่างอำนาจและหลักการ รวมทั้งการควบคุมทรัพยากรและการบีบบังคับเช่นนี้ จึงไม่น่าแปลกใจเลยว่าเหตุใดกลุ่มก้าวหน้าในตะวันตกจึงไม่สามารถมีบทบาทในกลุ่มอำนาจปัจจุบันได้ พรรคการเมืองมวลชน และองค์กรทางสังคมหัวก้าวหน้าอ่อนแอยิ่งกว่าในเอเชียเสียอีก หากไม่นับกรณีของอินโดนีเซีย กลุ่มหัวก้าวหน้าเหล่านี้ไม่แม้แต่จะสามารถผลักดันผลประโยชน์ของสมาชิกได้ โดยไม่ต้องพูดถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างพื้นฐานเลยด้วยซ้ำไป สิ่งเหล่านี้ส่งผลทางตรงต่อการดำเนินนโยบาย เพราะเมื่อทัศนะกระแสหลักยังปฏิเสธที่จะยอมรับต้นตอที่แท้จริงของวิกฤต รวมทั้งปิดกั้นโอกาสและมีทัศนคติในแง่ลบต่อความคิดและทางเลือกใหม่ๆ เช่นนี้ นโยบายที่มีความก้าวหน้าก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จริง

โดยสรุป ความท้าทายในการเอาชนะวิกฤตครั้งยิ่งใหญ่นี้มี 3 ประการด้วยกัน ประการแรกคือการสร้างรูปแบบการพัฒนาที่สามารถต่อสู้กับความท้าทายทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม การเมือง และสังคม ประการที่สองคือการยกระดับความได้เปรียบทางการเมืองที่ทำให้นโยบายที่เกิดจากรูปแบบการพัฒนาแบบใหม่เกิดขึ้นได้จริงและนำไปสู่

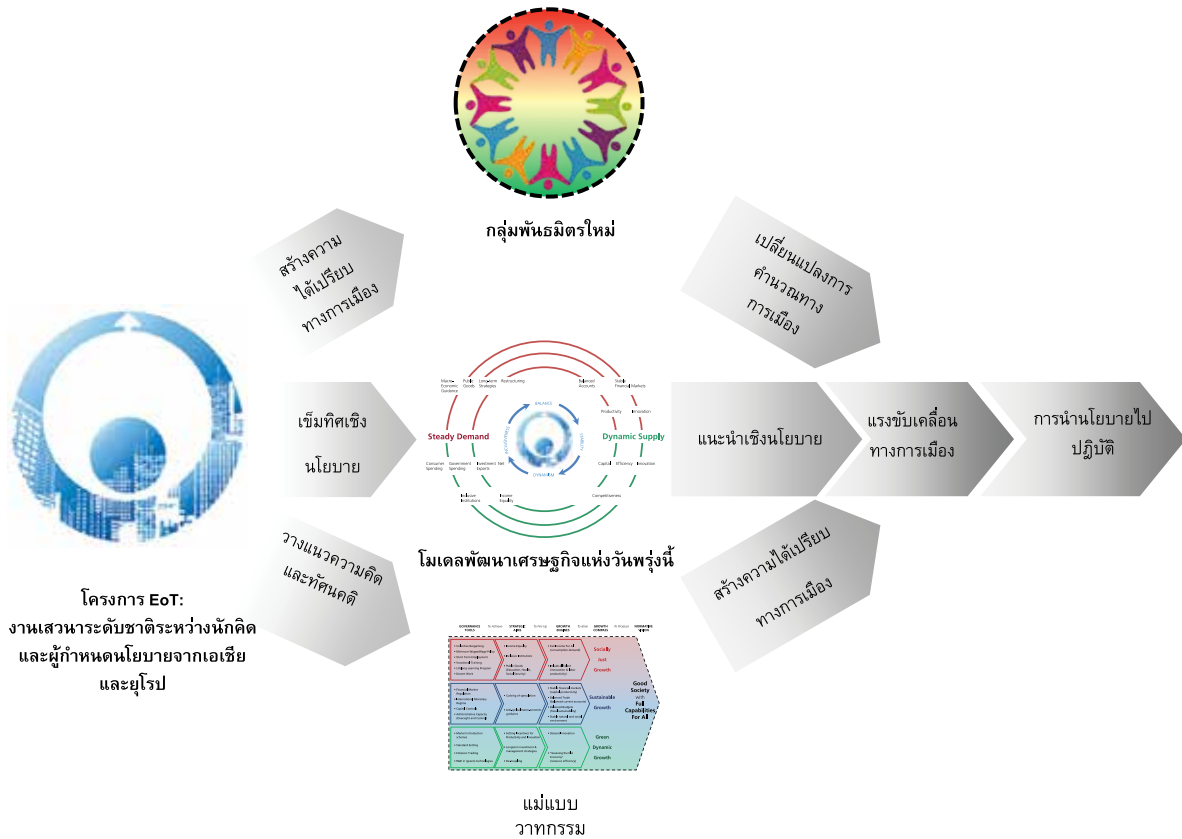
การปฏิบัติได้ และท้ายสุด การสร้างฐานอำนาจทางการเมืองเพื่อแข่งขันกับกลุ่มอำนาจในปัจจุบัน

IV. โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้

สืบเนื่องมาจากภูมิหลังที่กล่าวมาข้างต้น มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท หรือ FES จึงได้ริเริ่มโครงการ “เศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้” หรือ Economy of Tomorrow (EoT) โดยเป้าหมายของโครงการดังกล่าวอยู่ที่การแสวงหาโมเดลการพัฒนาทางเลือกและการจัดหาแนวร่วมทางวาทกรรมเพื่อนำไปซึ่งการปฏิบัติต่อไป โดยมีการประชุมเชิงปฏิบัติการในระดับประเทศในประเทศจีน อินเดีย อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ไทยและเวียดนาม ซึ่งประเทศเหล่านี้กำลังแสวงหาคำตอบต่อ 3 ปัญหาหลัก ดังนี้

1. โมเดลการพัฒนาทางเศรษฐกิจควรมีรูปแบบใดเพื่อที่จะทำหน้าที่เสมือนเข็มทิศในการแก้ปัญหาวิกฤติทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคม
2. วาทกรรมใดที่จะช่วยในการยกระดับความได้เปรียบทางการเมืองเพื่อนโยบายสาธารณะที่มีความก้าวหน้า
3. จะมีเวทีใดเพื่อให้ตัวละครที่ต้องการปฏิรูประบบต่างๆ สามารถที่จะผลึกกำลังเพื่อก่อตั้งแนวร่วมใหม่นี้เพื่อการต่อกรทางการเมืองของแนวทางการพัฒนาใหม่ที่ว่านี้

จุดเริ่มต้นของการดำเนินการปรึกษาหารือดังกล่าวเกิดมาจากการที่เราไม่สามารถมีแบบแผนในการต่อกรกับวิกฤติในด้านเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและสังคมได้ สังคมทุกสังคมต่างต้องสร้างโมเดลการพัฒนาที่มีความเหมาะสมและเข้ากับเงื่อนไขจำเพาะในท้องถิ่นนั้นๆ นักคิดและผู้กำหนดนโยบายจากทวีปเอเชียต่างมารวมมือกับพันธมิตรจากเยอรมนี สวีเดนและโปแลนด์ในการแลกเปลี่ยนบทวิเคราะห์ ความคิดเห็นและประสบการณ์แรกเริ่มในการนำมาซึ่งการปฏิรูป งาน Asia-Europe Forum on the Economy of Tomorrow ที่จัดขึ้นที่กรุงเทพฯ (ชื่อ งาน: ทุนนิยมที่ดิงาม⁴⁰) สิงคโปร์ (ชื่องาน: การสร้างงาน

สีเขียว) กรุงโซล (ชื่องาน: การเติบโตที่ขับเคลื่อนจากอุปสงค์) กรุงเตลลี (การเติบโตสีเขียว) และในกรุงเทพฯ อีกครั้ง (ชื่องาน: การเติบโตที่มั่นคงและมีความสมดุล) ได้ทำให้เห็นถึงความท้าทายต่างๆ ที่มีความคล้ายคลึงกัน ทั้งๆ ที่ผู้เข้าร่วมการสัมมนาจากหลากหลายประเทศ ถึงแม้ประเทศต่างๆ จะมีความแตกต่างกัน นักคิดทางเศรษฐศาสตร์จากเอเชียและยุโรปต่างตกลงกันในฉันทมติกรุงโซล กรุงเตลลีและกรุงเทพฯ I และ II ที่จะสร้างสรรค์เค้าโครงโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้

V. แผนการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้

โมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ต้องอธิบายถึงความสามารถของวงจรเศรษฐกิจที่เที่ยงธรรมในการจัดการกับปัญหาวิกฤติด้านเศรษฐกิจมหภาค ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และการเมืองอย่างที่ไม่เห็นข้างต้น ความท้าทายนั้นมีมากมาย การแก้ปัญหาความเสียหายที่รุนแรงซึ่งเกิดมา

จากปัญหาสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภาวะที่เชื่อเพลิงฟอสซิลที่กำลังจะหมดไป สิ่งเหล่านี้ทำให้ต้องมีการยกเครื่องการผลิต การบริโภค การเคลื่อนย้าย และการพักอาศัยของระบบเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ หรือในอีกนัยหนึ่งคือ วิธีการใช้ชีวิตและการทำงานจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในការที่เราจะสมานความแตกแยกในสังคมที่เกิดจากระบบทุนนิยมแบบผู้ถือหุ้นนั้น ระบบเศรษฐกิจการเมืองจำเป็นต้องได้รับการยกเครื่องเพื่อให้ครอบคลุมถึงกลุ่มบุคคลต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม หากเราต้องการที่จะป้องกันระบบเศรษฐกิจที่เป็นจริงจากวัฏจักรของวงจรเศรษฐกิจที่มีทั้งรุ่งและดับ หัวใจของระบบทุนนิยมการเงินต้องได้รับการปฏิรูป และความไม่สมดุลในระดับโลกและภายในประเทศต้องได้รับการแก้ไขอย่างมีแบบแผน คงไม่เป็นที่ประหลาดใจที่นักคิดจากแขนงต่างๆ ได้นำเสนอแนวทางที่แตกต่างกันในการแก้ปัญหาความท้าทายเหล่านี้ ในการที่จะก่อตั้งเครือข่ายที่มีความหลากหลาย จึง

มีความสำคัญที่จะต้องตระหนักรู้ถึงโมเดลต่างๆ เหล่านี้ เป้าหมายหลักไม่ใช่การที่จะสร้างโมเดลที่มีลักษณะเฉพาะ แต่ในทางกลับกันควรเป็นโมเดลที่สร้างและสามารถปรับใช้เข้ากันได้กับสถานการณ์ต่างๆ ด้วย ซึ่งสะพานเชื่อมโยงเหล่านี้สามารถสร้างได้โดยวิธีการออกแบบนวัตกรรม (รายงานจะนำเสนอแม่แบบนวัตกรรมที่สามารถใช้ได้กับทุกฝ่ายในบทความต่อไป) ในลำดับแรก เราจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับความน่าเชื่อถือทางวิชาการและความถูกต้องเชิงประจักษ์

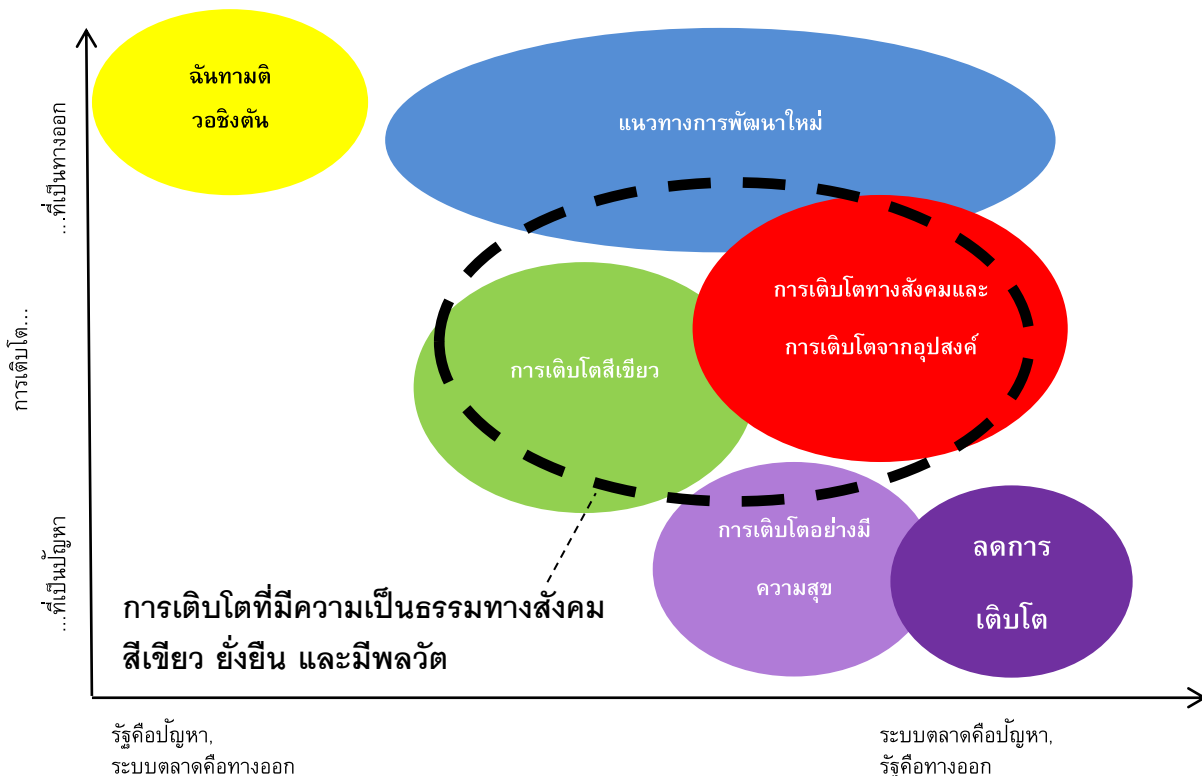
5.1 เชื่อมทิศเชิงนโยบาย

โมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ได้รับคำนิยามจากหลักการพื้นฐานซึ่งแตกต่างจากโมเดลอื่นๆ ระบบเศรษฐกิจไม่เป็นเพียงแต่เป้าหมายที่จบในตัวเอง แต่เป็นเสมือนปัจจัยในการส่งเสริมเป้าหมายของการมี ‘สังคมที่ดีเพื่อการพัฒนาศักยภาพของทุกคน’ อีกด้วย ทั้งนี้ การที่จะบรรลุถึงปัจจัยต่างๆ

เหล่านี้ได้ โมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จึงมุ่งเน้นที่การจัดความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์ที่คงที่และอุปทานที่มีพลวัตและในขณะเดียวกัน เป้าหมายหลักของโมเดลดังกล่าวคือ ความครอบคลุมทั่วถึง (inclusiveness) และความยั่งยืน (sustainability)

การเติบโต? แหน่อน แต่ต้องเป็นเชิงคุณภาพ

ในปัจจุบัน ได้เกิดการถกเถียงกันในระดับโลกว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจควรและสามารถเป็นเป้าหมายของการพัฒนามนุษย์หรือไม่ ในขั้นพื้นฐานที่สุด ผู้ไม่เห็นด้วยต่างเห็นว่า เราไม่สามารถมีการเติบโตที่ไร้ขอบเขตในโลกที่มีขอบเขตได้ ดังนั้น หลายฝ่ายจึงเรียกร้องให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า ‘จุดจบของการเติบโต’ ในขณะที่หลายฝ่ายต่างต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการหมกมุ่นกับการเติบโตของตัวเลขผลผลิตมวลรวม (GDP) ด้วยเป้าหมายที่มีลักษณะที่เป็นองค์รวมและเกี่ยวข้องกับมนุษย์มากขึ้น ในอีกฟากของการถกเถียง หลายฝ่ายกลับกลับสิ่งที่เรียกว่า ‘ทศวรรษ

ที่สูญเปล่า' ของระบบเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้น การเติบโตที่ซบเซา ภัยพิบัติสิ่งแวดล้อม ความไม่สงบทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น และแม้กระทั่ง วิกฤตเศรษฐกิจที่ใหญ่กว่าเดิม⁴¹ ดังนั้น ในการที่เราจะสามารถจัดการกับผลกระทบด้านลบของอุปสงค์โดยรวมในระดับโลกได้ ประเทศต่างๆ ในเอเชียจำเป็นต้องริเริ่มสร้างสมดุลระหว่างอุปสงค์ส่งออกที่ซบเซากับการบริโภคภายในประเทศ

เพื่อแก้ปัญหาการขยายตัวของประชากร การย้ายถิ่นพำนักเข้าเมืองและเพื่อที่จะลดความยากจน ประเทศเกิดใหม่และประเทศกำลังพัฒนาได้ตั้งเป้าที่จะลงทุนสูงถึง 2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐต่อปีเพื่อพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานใหม่⁴² ทั้งนี้ แผนการดังกล่าวอาจเป็นอุปสรรคต่อการเรียกร้อง 'จุดจบของการเติบโต' ในการที่ประเทศเกิดใหม่ในเอเชียจะแก้ปัญหาความท้าทายทางสังคมและการเมืองได้นั้น เศรษฐกิจของประเทศเหล่านี้จำเป็นต้องเติบโต

อย่างไรก็ตาม เป็นที่เห็นตรงกันว่า การยึดติดในการเติบโตของ GDP ส่งผลให้เกิดความบิดเบี้ยวทางสิ่งแวดล้อมและสังคม และจำเป็นต้องได้รับการแทนที่ด้วยกระบวนการเกี่ยวกับการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เป็นเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ การเติบโตนั้น หากได้รับการวัดโดย GDP หรือโดยกรอบวัดที่มีความสมบูรณ์ก็ตาม ต่างไม่ใช่จุดจบในตัวมันเอง แต่ยังเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความท้าทายและทำให้เกิดสังคมที่ดีขึ้นได้ ดังนั้น หน้าที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจคือการผลิตปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญจากการพัฒนาสังคมที่ดีเพื่อก่อให้เกิดโอกาสในการสร้างศักยภาพสำหรับทุกคน

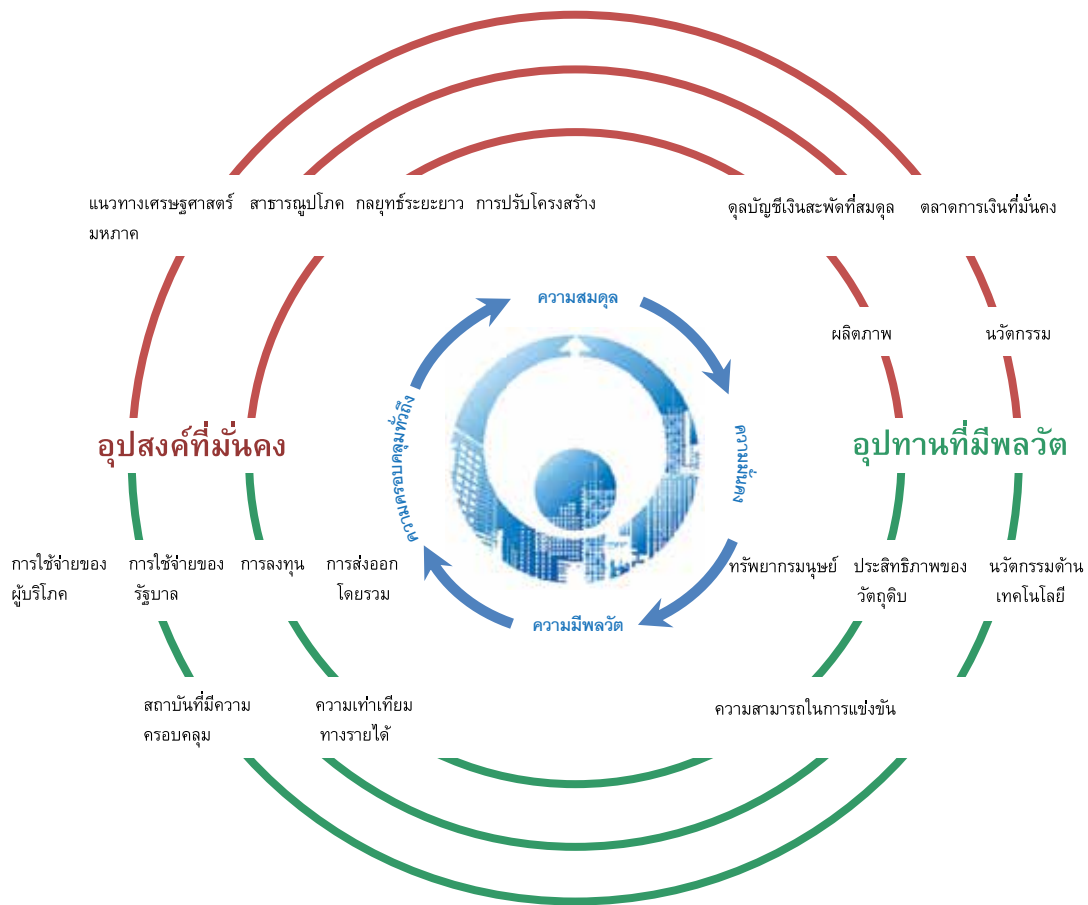
ระบบเศรษฐกิจตลาดเพื่อสังคม ชี้นำโดยรัฐที่ฉลาด

ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมปฏิบัติแนวทางเศรษฐศาสตร์การเมืองของตนเอง และประกาศว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจนั้นเกิดมาจากความสัมพันธ์โดยไร้แบบแผนของตัวละครต่างๆ ในตลาด ไม่ว่าจะความคิดดังกล่าวจะเป็นมายาคติหรือไม่ 'นวัตกรรมที่ผลักดันโดยตลาดเสรี'

กลับล้มเหลวในการผลักดันให้เกิดการใช้พลังงาน การผลิต ที่อยู่อาศัย และการเปลี่ยนแปลงสภาพของสังคมอย่างยั่งยืน จากประสบการณ์ใน 3 ทศวรรษที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ระบบเศรษฐกิจที่ถูกปล่อยอย่างเสรีไม่ได้เสนอทางออกให้แก่ปัญหาความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจและสังคม แต่ในความเป็นจริงยังเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาอีกด้วย

โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จึงปฏิเสธความเชื่อที่งมงาย ที่เชื่อใน "มายากลของกลไกตลาด" และต่อยุ่ถึงความสำคัญของกระบวนการประชาธิปไตยในการกำหนดแนวทางการพัฒนา ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลได้ ความสัมพันธ์ระหว่างตลาดและรัฐที่เป็นประชาธิปไตยจำเป็นต้องได้รับการถ่วงดุล⁴³ ในการที่จะออกมาจากรวงจรของปัญหาหนี้และการลดค่าเงินตรา รัฐควรที่จะสร้างแนวทางในการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ การปันส่วนที่ครอบคลุม และการจัดสรรเงินลงทุนที่มั่นคง อย่างไรก็ตาม รัฐซึ่งโดนลดทอนความน่าเชื่อถือทางอุดมการณ์และมีปัญหาด้านการเงิน ได้ละเลยการทำงานในเรื่องแนวทางการกำหนดนโยบาย หากรัฐต้องการที่จะวางแนวทางเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน รัฐควรต้องเร่งสร้างความมั่นใจให้กลับคืนมาและสร้างพื้นที่ในการดำเนินนโยบายให้เพิ่มขึ้นอีกด้วย ทางเลือกไม่ได้อยู่ระหว่างการที่รัฐมีบทบาท 'มาก' หรือ 'น้อย' แต่อยู่ที่การสร้างบทบาทที่ชาญฉลาดของรัฐในการป้องกันความเสี่ยง แก้ปัญหาการบิดเบือนข้อมูลและให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางนโยบายได้

อย่างไรก็ตาม โลกาวัดทางเศรษฐกิจได้แข่งหน้าความสามารถของประเทศต่างๆ ในการบริหารจัดการด้วยตัวมันเองได้ ทั้งนี้ ในการที่จะติดตามกระแสของความรู้ การเงินและเทคโนโลยีที่สนับสนุนแนวทางการเติบโตที่ยั่งยืนในประเทศเกิดใหม่นั้น ระบบเศรษฐกิจโลกจำเป็นต้องมีลักษณะเปิดและตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎเกณฑ์เป็นหลัก⁴⁴ ในขณะเดียวกัน ความร่วมมือระหว่างประเทศและโลกาภิบาล (global governance) จำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมให้แข็งแกร่งขึ้น

ความมั่นคงและความสมดุล

การขาดความสมดุลในระดับโลกและความไม่มั่นคงของระบบทุนนิยมการเงินเป็นเสมือนการเปิดฉากของวิกฤตเศรษฐกิจ การเติบโตที่ในระยะยาวนั้นต้องมาจากรากฐานที่มั่นคงและมีความสมดุล ในการที่จะบรรลุการพัฒนาที่มั่นคงและปราศจากการบิดเบือนและการเสื่อมถอย วัฏจักรของความรุ่งและดับของระบบทุนนิยมการเงินต้องได้รับการป้องกันเพราะฉะนั้นการป้องกันความปั่นป่วนที่เกิดจากตลาดการเงินในยุคโลกาภิวัตน์จึงมีความจำเป็นอย่างมาก การแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการขาดความสมดุลทางการค้าและทางการเงินจึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อที่จะให้เกิดภาวะสมดุลในระดับโลก

ท้ายที่สุด การเติบโตทางเศรษฐกิจไม่สามารถที่จะทำให้เกิดความยั่งยืนได้เลยหากระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อม

ในสังคมยังปราศจากความมั่นคง เพราะฉะนั้น การรักษาความสมดุลทางวิถีชีวิตความเป็นอยู่และบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจจึงเป็นบรรทัดฐานของเป้าหมายและตัวนโยบายเอง และนอกจากนี้ ยังเป็นปัจจัยหลักสำหรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจอีกด้วย

แน่นอนว่าย่อมมีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างความต้องการในการลงทุนและการบริโภคในภาครัฐและความยั่งยืนทางการคลังของประเทศ แม้ความสัมพันธ์ระหว่างระดับหนี้สาธารณะ อัตราเงินเฟ้อ และการเติบโตจะไม่สามารถเกิดขึ้นโดยง่ายดังที่ผู้สนับสนุนนโยบายการรัดเข็มขัดทางการคลังมักกล่าวถึงอย่างคลาดเคลื่อน แต่ผลสะท้อนกลับในระยะยาวเกี่ยวกับความมั่นคงทางการคลังและพื้นที่ทางนโยบายควรได้รับการพิจารณาอย่างถี่ถ้วน ในขณะที่เดียวกัน ความต้องการในการสร้างความสมดุลด้านงบ

ประมาณต้องได้รับการบูรณาการให้สอดคล้องกับความต้องการแก้ปัญหาทางวิกฤตในระยะสั้นอีกด้วย บ่อยครั้งเกินไปที่ความยั่งยืนทางการคลังถูกใช้เป็นข้อแก้ตัวในการลดความชอบธรรมของความต้องการของเสียงส่วนใหญ่ และยกเลิกการจัดการสาธารณสุขประโยชน์ที่มีคุณภาพ⁴⁵ ในขณะที่ความยั่งยืนทางการคลังเป็นปัจจัยสำคัญของการเติบโตอย่างยั่งยืน สิ่งดังกล่าวไม่ควรถูกตกเป็นเครื่องมือและถูกใช้ในทางที่ผิดในการลดหย่อนความสำคัญและอำนาจของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในการวางแนวทางการพัฒนาของประเทศ

อุปสงค์ที่คงที่ อุปทานที่มีพลวัต

ภายใต้กระบวนการที่ให้ความสำคัญกับผู้ถือหุ้นเป็นหลัก ตลาดมักจะหลงใหลอยู่กับผลประโยชน์ระยะสั้นซึ่งไม่ได้ลงทุนในการเสริมสร้างผลิตภาพและสร้างนวัตกรรมเลย การมุ่งเน้นที่ผลประโยชน์ระยะสั้นได้แปลงมาเป็นกลยุทธ์ทางธุรกิจซึ่งนักลงทุนและนายธนาคารต่างได้รับการส่งเสริมให้เอาเงินทุนจากภาคธุรกิจและใช้เงินทุนเหล่านี้เพื่อเก็งกำไร หากปราศจาก สเตอรอยด์ ของการบริโภคที่ก่อมาจากหนี้และการใช้ ‘หอคอยเงินกู้’ แล้ว ผู้ที่มีความเชื่อในกลไกตลาดมักประสบกับความล้มเหลวในการสร้างอุปสงค์โดยรวมที่เพียงพอ ความเหลื่อมล้ำทางรายได้และการลดบทบาทของรัฐไม่เพียงแต่จะทำลายโครงสร้างทางสังคม แต่ยังขัดขวางการเติบโตทางเศรษฐกิจเนื่องจากการขาดแคลนการบริโภคและอุปสงค์ในการลงทุน⁴⁶ ทั้งนี้ กลยุทธ์ที่ผ่านมามีในอดีตได้เสริมสร้างอุปสงค์โดยรวม ด้วยการผลักดันภาคการส่งออกส่วนเกินหรือการส่งเสริมหนี้สาธารณะและหนี้ครัวเรือน ซึ่งเกิดจากความไม่สมดุลในระดับโลกและภายในประเทศ ซึ่งทำให้เกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ข้อบกพร่องของระบบการเงินสำรองของโลก รวมกับความไม่ไว้วางใจในสถาบันทางการเงินที่มุ่งเน้นการพัฒนาแบบฉันทามติอสังหาริมทรัพย์ซึ่งส่งผลให้เกิดทุนสำรองมหาศาลในประเทศเกิดใหม่ส่งผลให้อุปสงค์โดยรวมในระดับโลกอ่อนตัวลง⁴⁷

แนวทางใหม่ของการเติบโตต้องการการสร้างสมดุล

ระหว่างอุปทานที่มีพลวัตและอุปสงค์ที่คงที่ ในการที่เราจะรักษาสมดุลในระดับโลกและภายในประเทศไว้ได้นั้น การขับเคลื่อนการเติบโตนั้น ต้องเกิดมาจากอุปสงค์ที่เกิดจากรายได้ การกระจายรายได้ที่ยุติธรรมไม่เพียงแต่จะสร้างเสถียรภาพให้แก่สังคมที่เกิดสภาวะเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังคงกระตุ้นการบริโภคในหมู่ผู้ที่สามารถที่จะใช้จ่ายได้ หากจะทำการปลดปล่อยพลวัตด้านอุปทานของ ‘การทำลายที่สร้างสรรค์’ (creative destruction) นั้น มีความจำเป็นที่จะต้องเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับนวัตกรรมและผลิตภาพอย่างต่อเนื่อง⁴⁸ อย่างไรก็ตาม นวัตกรรมและผลิตภาพไม่สามารถที่จะเอามาจากแหล่งทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด แต่จำเป็นต้องมาจากการใช้ความสามารถที่มีอยู่ในสังคมอย่างทั่วถึงและครอบคลุม

การผนวกกันของความสามารถอย่างครอบคลุมเพื่อเสริมสร้างพลวัต

ในโมเดลของระบบเสรีนิยมใหม่ (Neoliberal) พลวัตของระบบเศรษฐกิจเติบโตมาจากแรงจูงใจที่เกิดจากความเหลื่อมล้ำและการแข่งขัน (ที่ว่า ‘ความโลภเป็นสิ่งที่ดี’) มีความเชื่อว่าระบบตลาดเสรีขับเคลื่อนนวัตกรรมและผลิตภาพ ในขณะที่การแข่งขันเพื่อวัตถุประสงค์ที่สามารถที่จะเพิ่มประสิทธิภาพได้ แต่อย่างไรก็ตาม สามทศวรรษของระบบเศรษฐกิจศาสตร์ที่ขับเคลื่อนโดยอุปสงค์เป็นหลักได้ทำให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพพอสมควรเท่านั้น ในขณะที่เดียวกัน ระบบทุนนิยมที่มุ่งเน้นส่งเสริมมูลค่าแก่ผู้ถือหุ้นได้สร้างการแบ่งแยกทางสังคมในระดับที่เคยประสบกันในช่วงภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (Great Depression)

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว การเติบโตอย่างมีพลวัตในโมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ได้รับการขับเคลื่อนจากการผนวกกันของความสามารถอย่างครอบคลุมและทั่วถึง โดยการผลักดันให้เกิดสมรรถภาพอย่างเต็มที่สำหรับทุกคนในสังคม สังคมต้องสามารถที่จะสร้างประโยชน์จากศักยภาพทั้งหมดเพื่อการสร้างนวัตกรรมและส่งเสริมผลิตภาพสำหรับประชากรทุกคน คนทุกหมู่เหล่าต้องมีส่วนร่วม

ในทุกมิติของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม มิติทางการเมืองและวัฒนธรรม ถ้าประชากรเหล่านี้ต้องพบกับความท้าทายและถูกแบ่งแยกโดยเชื้อชาติ เพศสภาพ หรือความเชื่อทางศาสนา ทั้งนี้ รัฐควรมีบทบาทที่เข้มแข็งในการลดอุปสรรคเหล่านี้ลง ประชากรทั้งหมดควรเข้าถึงระบบการศึกษา ระบบสาธารณสุข และเข้าถึงเงินทุนกู้ยืมเพื่อที่จะสามารถเริ่มต้นดำเนินธุรกิจหรือสร้างโอกาสจากพรสวรรค์และความสามารถของตนเองได้ ระบบตลาดควรสร้างผลประโยชน์ให้กับบุคคลเหล่านี้ไม่ใช่ในทางตรงกันข้าม

5.2 ปัจจัยผลักดันการเติบโต

โมเดลเศรษฐกิจทุกโมเดลฝากความหวังไว้กับระบบกลไกที่เชื่อกันว่าจะเร่งการเติบโตได้ ในโมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ ปัจจัยผลักดันการเติบโตทำให้เห็นถึงข้อสมมุติฐานเหล่านี้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ว่าด้วยอุปสงค์ที่ถูกผลักดันโดยรายได้ (income-driven demand)

ความเสมอภาคทางรายได้ไม่เพียงแต่จะช่วยส่งเสริมนวัตกรรมและผลิตภาพ⁴⁹ หากแต่ยังกระตุ้นให้เกิดอุปสงค์สำหรับการบริโภคและการลงทุนผ่านผลกระทบเป็นวงจรรายไปเรื่อยๆ แบบ Keynesian Multiplier effect⁵⁰ ซึ่งในการที่เราจะทดแทนอุปสงค์โดยรวมที่กำลังถดถอย การบริโภคภายในประเทศในหมู่ผู้มีรายได้ต่ำ ต้องได้รับการทำให้แข็งแรงยิ่งขึ้น นโยบายรายได้ที่มีความก้าวหน้าต้องมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างผลิตภาพที่สูงขึ้น และผลิตภาพเหล่านั้นต้องได้รับการแปรสภาพเป็นรายได้ที่สูงขึ้นและการบริโภคที่สูงขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่เดียวกัน ผู้ที่ได้รับรายได้เหล่านี้จะช่วยแก้ปัญหาความกดดันด้านเงินเฟ้อซึ่งทำให้เกิดการพัฒนาที่มีความยั่งยืนด้านเศรษฐกิจอีกด้วย

ว่าด้วยทรัพยากรมนุษย์

การผนวกกันของความสามารถอย่างครอบคลุมมากขึ้น

ทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ในสังคม การที่จะเข้าถึงความเป็นอัจฉริยะของนวัตกรรมต่างๆ ความคิดสร้างสรรค์แรงบันดาลใจของนักธุรกิจ และผลิตภาพของทุกคนทั้งหลายนั้นก่อให้เกิดศักยภาพการเติบโตอย่างทั่วถึงในสังคมได้ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างมีบทบาทในการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในการใช้พรสวรรค์และความสามารถของพวกเขาอย่างเต็มที่ เพราะฉะนั้นการเตรียมพร้อมสาธารณูปโภคโดยรัฐไม่เพียงเป็นการเสริมสร้างอุปสงค์ในการบริโภค แต่ยังเพิ่มผลิตภาพแรงงานด้วยการปรับปรุงคุณสมบัติและสุขภาพของภาคแรงงานอีกด้วย ทั้งนี้ ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้เกิดระบบประกันสังคมที่ครอบคลุมและสมบูรณ์แบบจะมีประสิทธิภาพมากกว่าการให้เงินอุดหนุนจากรัฐหรือการให้เปล่าเท่านั้น⁵¹ การจัดเตรียมระบบประกันสังคมสามารถช่วยลดการออมที่มากเกินไป รวมไปถึงการลดความเสี่ยงในชีวิต ซึ่งถือว่าเป็นการช่วยเสริมสร้างอุปสงค์โดยรวมอีกด้วย⁵² ระบบประกันสังคมได้แสดงให้เห็นอย่างประจักษ์แล้วว่าสามารถที่จะช่วยบรรเทาผลกระทบทางสังคมจากวิกฤตเศรษฐกิจ และช่วยซื้อเวลาในการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างใหม่โดยไม่ทำลายคุณสมบัติของภาคแรงงานอีกด้วย

ว่าด้วยการจัดสรรเงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดสรรเงินทุนสำหรับการเพิ่มผลิตภาพและสร้างนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการเติบโตอย่างยั่งยืนและมีพลวัต ระบบเศรษฐกิจที่แท้จริงต้องการพื้นฐานการเงินที่เข้มแข็งที่จะสามารถส่งเสริมให้การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของภาคอุตสาหกรรม (โดยเฉพาะกับความคิดเกี่ยวกับเรื่องการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม) การทำวิจัยและการพัฒนา เรื่องคุณสมบัติของภาคแรงงานและการพัฒนาของระบบตลาด ทั้งนี้ ภาคการเงินในระดับโลกได้ประสบกับความล้มเหลวเชิงระบบในการทำหน้าที่หลักในการจัดสรรเงินทุนและการบริหารจัดการความเสี่ยง⁵³ ดังนั้น การธนาคารจึงควรที่จะเปลี่ยนแปลงหน้าที่ในการให้บริการแก่ภาคธุรกิจอีกครั้ง⁵⁴ ในการที่จะลดความไม่มั่นคงที่มีอยู่ในระบบทุนนิยมการเงินนั้น ความเสี่ยงต่างๆ

ที่กระจายตัวมาจากภาคการเงินต้องได้รับการบรรเทาลง⁵⁵

ว่าด้วยผลิตภาพและนวัตกรรม

การเติบโตอย่างมีพลวัตต้องได้รับการขับเคลื่อนจากผลิตภาพและนวัตกรรม ซึ่งต้องได้รับการลงทุนขนาดใหญ่ในโครงสร้างพื้นฐาน เครื่องจักรกล องค์กร ทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและการพัฒนา รวมไปถึงประสิทธิภาพของทรัพยากร อย่างไรก็ตาม การลดทอนเงินกู้และฟื้นฟูสภาพคล่องทางการเงิน รวมไปถึงการจัดตั้งกรอบใหม่ของการเติบโตระยะยาวคงจะต้องใช้เวลาในทวีปยุโรป สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เพราะฉะนั้น จึงควรหลีกเลี่ยงการวางแผนที่หึงการ นโยบายของรัฐควรมีการวางแผนแนวทางที่จะ ‘ขับเคลื่อนขึ้นบนห่วงโซ่แห่งคุณค่า’ (moving up the value-chain) นโยบายอุตสาหกรรม⁵⁶ ต้องสามารถกำหนดโครงสร้างของระบบจูงใจเพื่อที่จะส่งเสริมการลงทุนในผลิตภาพและนวัตกรรม

การลงทุนอย่างมียุทธศาสตร์ภายใต้ ‘นโยบายอุตสาหกรรมเพื่อระบบนิเวศน์’⁵⁷ อาจจะสามารถนำไปและในขณะที่เดียวกันช่วยเสริมสร้างอุปสงค์โดยรวม นวัตกรรมสีเขียวจึงเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนในช่วงเวลาหลังระบบเศรษฐกิจคาร์บอน ทั้งนี้ พลวัตของ ‘การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม’⁵⁸ อาจจะได้รับปลดปล่อยจากงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมผ่านการฝึกอบรมของแรงงานในรูปแบบใหม่ และความมั่นคงทางพลังงานที่มีมากขึ้นผ่านเครือข่ายพลังงานทางเลือกและพลังงานทดแทน

ว่าด้วยความมีประสิทธิภาพของทรัพยากร

การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นจะช่วยลดค่าใช้จ่าย ส่งเสริมผลิตภาพของทรัพยากร และสร้างความเข้มแข็งให้กับความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่เดียวกัน การบริหารจัดการดังกล่าวจะส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มั่นคงในขณะที่ภัยธรรมชาติต่างๆ ที่เกิดจากสภาวะการ

เปลี่ยนแปลงอุณหภูมิกำลังเห็นชัดมากขึ้นในทวีปเอเชีย

5.3 เป้าหมายที่มีกลยุทธ์สำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ในการที่จะส่งเสริมกลไกของการเติบโตเหล่านี้ ภาคเอกชน ภาครัฐและภาคประชาสังคมต้องมีส่วนร่วมในการผนึกกำลังในการสร้างสรรค์เงื่อนไขกรอบความคิดต่างๆ ที่จำเป็น การผลิตนโยบายเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการจัดลำดับความสำคัญและมุ่งเน้นความสนใจไปที่ความท้าทายต่างๆ ดังนี้

การเสริมสร้างการเติบโตที่เป็นธรรมทางสังคม

1. ในสภาพแวดล้อมที่โลกกำลังเผชิญกับการเติบโตที่ช้าลง ระบบเศรษฐกิจของประเทศเกิดใหม่ต้องลดการพึ่งพิงต่อการบริโภคของประเทศอุตสาหกรรมและเสริมสร้างแรงผลักดันการเติบโตจากปัจจัยภายในประเทศ⁵⁹ ในการที่จะชดเชยอุปสงค์โดยรวมที่กำลังถดถอย อุปสงค์บริโภคต้องได้รับการส่งเสริมจากการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมมากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากนโยบายรายได้ที่มีอัตราก้าวหน้า ทั้งนี้ ระบบสวัสดิการทางสังคมและระบบการเก็บภาษีที่มีอัตราก้าวหน้าจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการรักษาระดับอุปสงค์โดยรวมโดยอัตโนมัติ⁶⁰ สืบเนื่องมาจากแนวโน้มของอัตราการเติบโตที่ถดถอยและอัตราการว่างงานที่สูงขึ้นในระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องลดภาวะกดดันทางสังคมผ่านนโยบายการจัดสรรปันส่วนใหม่

2. สถาบันทางเศรษฐกิจที่มีความครอบคลุม ซึ่งต้องสามารถทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทางเศรษฐกิจได้และสามารถที่จะระดมความสามารถที่มีอยู่ทั้งหมด นอกจากนี้ ประชาชนควรสามารถเข้าถึงตลาดได้อย่างเท่าเทียมและโอกาสที่จะทำงานอย่างเหมาะสมอีกด้วย

3. รัฐจำเป็นต้องจัดการสาธารณสุขไปอย่างชาญฉลาด เช่น ระบบการศึกษาและระบบสาธารณสุขที่เสริม

สร้างผลิตภาพของภาคแรงงาน ตัวอย่างเช่น แผนการจัดการการว่างงานที่มีประสิทธิภาพและสามารถจัดการดูแลผลิตภาพแรงงานให้อยู่ในระดับที่สูงด้วยการสนับสนุนการจัดหางานทันที (ในระยะสั้น) หลังจากที่ภาวะเศรษฐกิจล้มเหลว รวมไปถึงการช่วยเหลือในการรักษาภาคแรงงานที่มีทักษะสูงและส่งเสริมการฝึกอบรมใหม่

การเติบโตที่ยั่งยืน

4. ในการที่จะเปิดโอกาสให้เกิดภาวะฟื้นฟูทางเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรม ทุกภาคส่วน (ทั้งภาครัฐ ภาคครัวเรือน ภาคการเงิน และภาคธุรกิจ) จำเป็นต้องลดทอนเงินกู้ลง⁶¹ เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงต่อความไม่มั่นคงและแรงผลักดันที่คาดไม่ถึงจากภายนอกซึ่งเกิดจากระบบการเงินโลก ทั้งนี้ กรอบกฎหมายป้องกันความเสี่ยงระดับมหภาคจำเป็นที่จะต้องได้รับการนำมาปฏิบัติใช้การเต็มที่ในระยะเวลาสั้นและระบบการธนาคารจะต้องได้รับการสั่งห้ามหรือนำเข้ามาสู่การควบคุมทางกฎหมายที่เข้มงวดมากขึ้น ในการที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องสร้างกรอบกฎหมายและความสามารถในการควบคุมภาคการเงินอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ในระดับนานาชาติและระดับชาติ ควรจะมีการแนะนำนโยบายต่างๆ ซึ่งสามารถหยุดยั้งความสามารถและโอกาสของนักลงทุนในการเสาะหาทุนอย่างรวดเร็วและเสี่ยงต่อการล้มละลาย จนไปถึงการที่จะทำลายระบบเศรษฐกิจทั้งระบบ ระบบ Bretton Woods ใหม่สำหรับธรรมาภิบาลทางการเงินจำเป็นที่จะต้องตั้งกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการไหลเวียนของเงินทุนและพาณิชย์ การปฏิรูประบบเงินทุนโลกนั้นเป็นก้าวที่จำเป็นต่อการแก้ปัญหาภาวะขาดสมดุลโดยวิธีการที่สามารถควบคุมได้ บทบาทของเงินสกุลดอลลาร์สหรัฐอเมริกาในฐานะที่เป็นเงินสกุลหลักของระบบเงินทุนสำรองโลกนั้นจำเป็นที่จะต้องได้รับการประเมินผลอีกครั้ง⁶²

ทั้งนี้ ความร่วมมือในระดับโลก และระบบธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพต้องได้รับการประสานงานให้เกิดความ

สมดุลและป้องกันเกมส์การแข่งขันทางการค้าที่ต้องมีแพ้มีชนะ เพื่อเป็นการลดความจำเป็นในการที่จะต้องมีเงินทุนแลกเปลี่ยนสำรองในมูลค่ามหาศาลเพื่อช่วยในการส่งเสริมอุปสงค์รวมในระดับโลก นโยบายหลักๆ ในการควบคุมตลาด ไม่ว่าจะเป็น กฎหมายล้มละลาย นโยบายควบคุมการแข่งขันและกฎหมายการเงิน จำเป็นต้องได้รับการจัดประมวลอย่างเป็นระบบในระดับโลก⁶³

อย่างไรก็ตาม ทฤษฎีและนโยบายทางเศรษฐกิจที่บกพร่องของฉันทมติแห่งวอชิงตัน (Washington Consensus) ยังคงถูกบรรจุในกรอบความคิดขององค์กรระหว่างประเทศ รวมไปถึงข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศ (การค้าเสรีและการลงทุน) ซึ่งไปลดหย่อนความสามารถของรัฐในการที่จะจัดการความเสี่ยงและตอบสนองต่อวิกฤตต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ระบบธรรมาภิบาลในระดับโลกจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูป ถ้าไม่เช่นนั้นก็จะถูกแทนที่ไปด้วยองค์กรคู่แข่งที่ก่อตั้งโดยประเทศมหาอำนาจที่เกิดขึ้นใหม่⁶⁴

6. ในการที่จะลดสภาวะความไม่สมดุลซึ่งเกิดจากการค้าระหว่างประเทศที่ไม่สมดุลนั้น นโยบายเศรษฐกิจระดับมหภาคจำเป็นที่จะต้องสร้างความสมดุลให้กับดุลบัญชีเดินสะพัด ในขณะที่การส่งออกจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจในประเทศเกิดใหม่ ความอ่อนไหวต่อแรงผลักดันที่คาดไม่ถึงจากภายนอกอาจจะสามารถแก้ไขได้โดยอุปสงค์ภายในประเทศ นอกจากนี้ การประสานงานเชิงนโยบายในระดับนานาชาติยังเป็นสิ่งจำเป็น การเปิดเสรีทางการค้าต่อไปจำเป็นที่จะต้องถูกระงับจากการรักษาแรงผลักดันที่คาดไม่ถึงและมีความรุนแรงและแก้ไขอย่างค่อยเป็นค่อยไป รวมไปถึงมาตรการในการพัฒนาภาคแรงงานในอุตสาหกรรมที่กำลังประสบปัญหา

7. ในการที่จะได้คืนมาซึ่งพื้นที่ทางนโยบายและป้องกันการเกิดวิกฤตหนี้สาธารณะนั้น ความยั่งยืนทางการคลังเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง รัฐบาลมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความสมดุลในระบบงบประมาณของตนเอง ในการที่รัฐจะสร้างความสมดุลระหว่างความต้องการในเงินลงทุนสาธารณะและการบริโภคนั้น การตอบสนองของวงจรวิกฤตจะอยู่

ด้านหนึ่งและความยั่งยืนทางการคลังจะอยู่อีกด้านหนึ่ง รัฐจึงจำเป็นต้องขยายฐานภาษี (รวมไปถึงปิดเขตปลอดภาษีลง) นำนโยบายการเก็บภาษีในอัตราก้าวหน้ามาใช้และป้องกันระดับหนี้ที่ขยายตัว โดยเฉพาะหนี้ในสกุลเงินต่างประเทศ นอกไปจากการตอบสนองต่อวิกฤตต่างๆ เหล่านี้ ควรมีการพิจารณาการใช้จ่ายของรัฐเพื่อป้องกันกรกลับมาของวงจรวิกฤตต่อไป

การเติบโตสีเขียวอย่างมีพลวัต

8. การรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานความเป็นอยู่จำเป็นที่จะต้องได้รับการผลักดันไปข้างหน้าอย่างแข็งขันในการแยกส่วนกันของภาคการผลิต ภาคอสังหาริมทรัพย์และการเคลื่อนย้ายของผู้คนออกจากพลังงานและการใช้ทรัพยากร รัฐจึงจำเป็นที่จะต้องสร้างแรงจูงใจและขยายมาตรฐานเพื่อที่จะเพิ่มแรงเคลื่อนไปสู่ระบบเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำต่อไป

9. เมื่อตลาดล้มเหลวที่จะทำตามกลยุทธ์ในระยะยาวแล้ว รัฐจำเป็นที่จะต้องผลักดันการลงทุนในนวัตกรรมและการเพิ่มผลิตภาพ⁶⁵ การลงทุนของภาครัฐในโครงสร้างพื้นฐาน ความรู้ความสามารถ และการวิจัยและการพัฒนานั้นสามารถที่จะเติมเต็มช่องว่างและเสริมสร้างผลิตภาพและนวัตกรรมเหล่านี้ได้⁶⁶ ทั้งนี้ ภาคเอกชนจำเป็นต้องทำการสำรวจตลาดสำหรับพลังงานทดแทน ผลิตภัณฑ์และบริการสีเขียว นโยบายอุตสาหกรรมที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมสามารถที่จะทำหน้าที่ในการแนะนำเทคโนโลยีสีเขียวสู่ระบบตลาด ก่อนที่ความสามารถในการแข่งขันของเทคโนโลยีเหล่านี้จะเกิดขึ้นจากการประหยัดต่อขนาดการผลิต (Economies of scale)⁶⁷ ความลงตัวของชาวจีนลดของระบบราคาที่มีความเป็นองคร่วมกับตัวบทกฎหมายและการลงทุนอย่างมีเป้าหมายจะช่วยแนะแนวทางของการวิจัยและการพัฒนา รวมไปถึงส่งสัญญาณแก่นักลงทุนและตลาดอีกด้วย

โดยสรุป

จากที่กล่าวมาข้างต้น แนวทางของโมเดลการพัฒนาทางเลือกนั้นเริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมา ในลำดับต่ำไปของโครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ กลุ่มที่มุ่งทำงานในระดับชาติจำเป็นที่จะต้องกลั่นกรองความคิดและนำไปสู่การปฏิบัติในบริบทของท้องถิ่นตนเอง

VI. แม่แบบของวาทกรรมของระบบเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้: การถ่ายทอดโมเดลการพัฒนาให้เป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารทางการเมือง

โอกาสของการนำนโยบายที่เสนอโดยโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ไปปฏิบัติจริงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นนอกเหนือไปจากคุณค่าทางวิชาการ การที่จะเอาชนะการต่อสู้กับกลุ่มพันธมิตรเดิม กลุ่มพันธมิตรใหม่จะต้องรวบรวมกำลังคนเพื่อแสดงจุดยืนร่วมกัน ในการที่เราจะเพิ่มความได้เปรียบทางการเมือง กลุ่มพันธมิตรใหม่จะต้องส่งเสริมวาทกรรมที่สามารถชี้หน้าและมีศักยภาพเพียงพอได้ ดังนั้น โมเดลการพัฒนาของเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จะต้องได้รับการแปลงสภาพให้เป็นเครื่องมือสำหรับการสื่อสารทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ

วาทกรรมแม่แบบของเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จึงมีจุดประสงค์ที่จะดำเนินไปในทิศทางดังกล่าว เพื่อที่จะลดทอนความซับซ้อนเกี่ยวกับการจัดการความรู้ที่มีอยู่มากมายให้อยู่ใน 3 มิติ คือ ความเป็นธรรมทางสังคม มีการเติบโตที่ยั่งยืน สีเขียวและอย่างมีพลวัต ทั้งนี้ เพื่อควบคู่ไปกับแก่นของการสื่อสารดังกล่าว เราสามารถใช้เพียงอีก 4 ขั้นตอนเท่านั้นเพื่อทำให้เครื่องมือทางนโยบายที่เคยเข้าใจเฉพาะในวงผู้เชี่ยวชาญให้สามารถเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ทั่วไปของคนธรรมดาสามัญได้ ในทางกลับกันวิสัยทัศน์ทั่วไปดังกล่าวจะช่วยแนะแนวทางให้รัฐและผู้กำหนดนโยบายเอกชน รวมไปถึงช่วยทำให้การพัฒนาเชิงนโยบายมีความสอดคล้องกันมากขึ้น แม่แบบของวาทกรรมดังกล่าวเสนอแนะแนวทางที่ต้องมีการโต้แย้งกันซึ่งจะเป็นการง่ายต่อการสร้างแนวคิดและเรื่องราวเกี่ยวกับวาทกรรมเหล่านั้น

เครื่องมือด้าน
ธรรมาภิบาล เพื่อบรรลุ เป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ เพื่อจุด กลไก
การเติบโต เพื่อขับ เชื่อมทิศ
การเติบโต เพื่อผลิต วิสัยทัศน์เชิง
นโยบาย

- วิสัยทัศน์เชิงนโยบายซึ่งให้มุมมองในสร้างพื้นที่ในการถกเถียงในเรื่องการเมืองต่อสาธารณชนเกี่ยวกับทิศทางหลักที่สังคมกำลังเดินไป
- เชื่อมทิศของการเติบโตซึ่งช่วยทำหน้าที่เป็นเสมือนเครื่องมือแนะนำแนวทางสำหรับผู้กำหนดนโยบายของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมในการทำงานสู่การเติบโตในลักษณะที่เสริมสร้างวิสัยทัศน์เชิงนโยบายที่ดี ในขณะเดียวกัน เป็นการนำพาาระบบเศรษฐกิจไปสู่ภาพใหญ่ที่รวมความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและการเมือง
- กลไกของการเติบโตซึ่งทำให้เห็นข้อสมมุติฐานว่าอะไรเป็นตัวผลักดันเศรษฐกิจ กลไกของการเติบโตเหล่านี้เป็นเหมือนจุดรวมในการสัมพันธ์กันของเรื่องราวของเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ซึ่งเชื่อมโยงการกำหนดนโยบายแบบเทคโนโลยีแทรกเข้ากับวิสัยทัศน์สำหรับสังคมที่ดีกว่า

- เป้าหมายเชิงกลยุทธ์ได้แนะนำถึงลำดับความสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบายจากทุกภาคส่วน
- สุดท้าย เครื่องมือระบบธรรมาภิบาลได้แนะนำถึงเครื่องมือที่มีลักษณะเฉพาะเหมาะสมของผู้กำหนดนโยบาย ทั้งนี้ ความแตกต่างกันของบริบทในพื้นที่ทำให้การประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้มีส่วนร่วมในพื้นที่นั้นๆ เป็นแนวทางที่ดีที่สุดเพื่อที่จะหาเครื่องมือที่เหมาะสม โดยวงเสวนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ของเอเชีย-ยุโรปได้ทำหน้าที่เป็นแนวทางกลางในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และบทเรียนที่เรียนรู้เกี่ยวกับเครื่องมือระบบธรรมาภิบาลเหล่านี้ แต่จำกัดบทบาทในการผลิตพิมพ์เขียว ให้นโยบายของแต่ละประเทศ

ทั้งนี้ แม่แบบวาทกรรมสามารถที่จะแนะนำแก่ภาคธุรกิจในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ แนะนำนักลงทุนและผู้

บริบทในการตัดสินใจโดยพื้นฐานของข้อมูล แนวทางแก่พรรคการเมืองในการพัฒนาพื้นที่นโยบายที่มีหลักเกณฑ์ และแนวทางแก่นักวิจัยในการทำโครงการวิจัยต่างๆ และนอกจากนี้ ยังสามารถทำหน้าที่แนะแนวทางแก่หน่วยราชการ ภาคส่วนประชาสังคมและสื่อมวลชนในการวางแผน การนำไปปฏิบัติ ควบคุมและตรวจสอบนโยบายต่างๆ ซึ่งสิ่งทั้งหลายเหล่านี้ต่างต้องการวิสัยทัศน์ในระยะยาว (สังคมแบบใดที่เราอยากจะใช้ชีวิตอยู่) และยังต้องการเข็มทิศทางนโยบาย (เราจะไปสู่จุดนั้นได้อย่างไร) ทั้งนี้ แม่แบบดังกล่าวสามารถที่จะสร้างมาตรฐานและแบบอย่าง (เรากำลังไปสู่เป้าหมายในทางที่ถูกต้องหรือไม่) เพื่อที่จะเสริมสร้างพื้นที่ในการถกเถียงในที่สาธารณะได้

ในการที่เราจะผสมผสานนโยบายต่างๆ รวมเข้ากับภาพรวมใหญ่ นั้น จะทำให้เกิดการตรวจสอบของทั้งข้อดี/ข้อเสียของนโยบายโดยตัวมันเอง (แนวทางใดเกิดจากแรงจูงใจเหล่านี้) กล่าวอีกนัยหนึ่ง แม่แบบวาทกรรมเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ทำให้แนวคิดของทุกภาคส่วนมีเป้าหมายร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม ในการที่เราจะลดหย่อนความยุ่งยากซับซ้อนลงไปเป็นก้าวแรกที่สำคัญ แต่คงจะไม่เพียงพอต่อการเอาชนะอำนาจที่มีความซับซ้อน สิ่งที่เป็นอย่างยิ่งคือการแปลภาษาเฉพาะสำหรับผู้เชี่ยวชาญให้เป็นภาษาที่เรียบง่าย เข้าถึงได้ง่าย โดยที่ผู้คนสามารถพูดคุยกันบนโต๊ะอาหารรู้อะไร ทั้งนี้ การสร้างแนวคิดและเรื่องราวทางเลือกดังกล่าวควรเกิดขึ้นแล้วในตอนนี้

วาทกรรมของระบบเสรีนิยมใหม่เกิดมาจากคำพูดของผู้เชี่ยวชาญเชิงเทคนิคและประสบความสำเร็จในการคิดค้นคำพูดที่มีลักษณะเป็นเรื่องราวที่มีลักษณะชี้แนะและมีศักยภาพ

“การไหลลงไปที่ของทรัพย์สิน” (trickle-down effect) และ “การเอาตัวออกจากการควบคุม” เปรียบเสมือนคำพูดที่ใช้ในปัจจุบันเช่น “มือที่มองไม่เห็น” “สัญชาตญาณสัตว์” “ให้ตลาดจัดการตัวของมันเอง” และ “ปลดปล่อยธุรกิจจากเทปสีแดง (การควบคุม) ของรัฐ” ทำหน้าที่

เสมือนเข็มทิศสำหรับผู้กำหนดนโยบายมาชั่วชีวิตคนแล้ว อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าคำพูดเหล่านี้จะฟังดูเข้าใจง่ายแค่ไหน คำพูดเหล่านี้คือสิ่งที่สร้างขึ้นมาจากวาทกรรมเสรีนิยมใหม่ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของสนามการเมือง

ในทวีปเอเชีย ลัทธิเสรีนิยมใหม่ถือว่ามีอิทธิพลอย่างมาก แต่กลับไม่เคยเป็นอำนาจนำเลย ทั้งนี้ ไม่มีสิ่งที่เรียกกันว่า ‘อุดมการณ์แห่งเอเชีย’ เนื่องจาก วาทกรรมกระแสหลักในสังคมต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างมาก อย่างไรก็ตาม อำนาจเก่าในแต่ละสังคมต่างเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับตนเองผ่านอำนาจนำทางความคิด ความเชื่อ และทัศนคติที่มีอยู่ในสังคมนั้นๆ

ทั้งนี้ ความคิดเห็นเหล่านี้ต่างฝังตัวอยู่ในวัฒนธรรมท้องถิ่นและได้รับความชอบธรรมจากมายาคติดั้งเดิม ความมีอัตลักษณ์ส่วนรวมและโคกนาฏกรรมของสังคมนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นที่ไหนก็ตาม ในการที่จะเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาวาทกรรมของอำนาจนำเหล่านี้ต้องได้รับการแทนที่ด้วยเรื่องราวใหม่

ในส่วนต่อจากนี้ ผู้เขียนจะแปลภาษาทางเทคนิคของโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้เพื่อเป็นแม่แบบของการสื่อสารทางการเมือง ในขณะที่เราวางส่วนประกอบของรูปแบบวาทกรรมว่าด้วยวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ตัวเร่งการเติบโต เป้าหมายที่มีกลยุทธ์และเครื่องมือธรรมาภิบาลที่ดี ผู้เขียนจะสำรวจแนวทางในการเชื่อมโยงสิ่งเหล่านี้เข้ากับทฤษฎีที่มีอยู่และกลุ่มพันธมิตรที่อาจเกิดขึ้นได้ด้วยแนวคิดที่ต้องการสร้างพันธมิตรของวาทกรรม

ส่วนประกอบของเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จำเป็นที่จะต้องได้รับการกำหนดในทางที่สามารถสร้างความเชื่อมโยงและสร้างสะพานสู่กันและกันได้ ผู้เข้าร่วมในวงเสวนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จากเอเชียและยุโรปต่างเข้าใจดีว่า การที่พวกเขาให้ความเห็นด้วยกับคำนิยามเหล่านี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้นของก้าวต่อไปของโครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ในการที่จะประเมินผลและพัฒนาเรื่องราวต่อไป

ในการที่จะทำให้เห็นถึงคำชี้แจงเหตุผลเบื้องหลังคำนิยาม

เหล่านี้ ผู้เขียนหวังว่าจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการถกเถียงอย่างสร้างสรรค์เพื่อที่จะสร้างวาทกรรมใหม่ที่มีพลังมากขึ้น

6.1 วิสัยทัศน์เชิงนโยบาย: สังคมที่ดีพร้อมซึ่งศักยภาพสำหรับทุกคน

การสร้างสมดุลระหว่างเสรีภาพและความเท่าเทียมเป็นความท้าทายของระบอบประชาธิปไตยตั้งแต่สมัยเพลโต⁶⁸ และเมื่อไม่นานมานี้ อีซาอาห์ เบอริลิน (Isaiah Berlin) ยังได้เรียกร้องการเสริมสร้างเสรีภาพที่เป็นบวก (positive liberty) และ นอกจากนี้ จอห์น รอลส์ (John Rawls) สนับสนุนการสร้างความเท่าเทียมที่เป็นบวก (positive equality) สำหรับผู้ด้อยโอกาสเพื่อเป็นเสาหลักของความยุติธรรม⁶⁹

ทั้งนี้ อมาตยา เซน (Amartya Sen) ได้รวมเอาเสรีภาพ (freedom) เข้ากับความเท่าเทียม (equality) ให้เป็นหน้าที่ของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในการเสริมสร้าง ‘ความสามารถที่เต็มเปี่ยมสำหรับทุกคน’ ด้วยการถอดถอนอุปสรรคต่างๆ ซึ่งขัดขวางบุคคลต่างๆ ในการแสวงหาขีดความสามารถที่เต็มเปี่ยมทั้งหมดของตนเอง⁷⁰ ทั้งนี้ระบบเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จำเป็นต้องผลิตเงื่อนไขต่างๆ สำหรับการที่เราจะมีสังคมที่ดีพร้อมและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพและความสามารถของทุกคน

การจัดหาสาธารณูปโภคต่างๆ จะสามารถสร้างโอกาสเพื่อชีวิตที่เท่าเทียมกับหลักการ ‘สังคมที่ดี’⁷¹ ที่มีความก้าวหน้าของยุโรป ในบริบทของทวีปเอเชีย นั่น ‘การพัฒนาคือเสรีภาพ’ เป็นนิยามที่น่าสนใจสำหรับประเทศที่มีประชาธิปไตยเสรีนิยม อย่างประเทศอินเดีย ในขณะที่ประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีบทบาทในฐานะผู้พัฒนาประเทศกลับเชื่อมโยงค่านิยมนี้เข้ากับบทบาทในการขึ้นของรัฐ ทั้งนี้ การมุ่งเน้นไปที่ความสามัคคีในสังคม และบทบาทที่แข็งขันของรัฐในการสร้างเงื่อนไขต่างๆ สำหรับสังคมที่ดีจึงเป็นสิ่งที่เข้ากันได้ดีกับค่านิยมของเอเชียตะวันออกเฉียง

6.2 เข็มทิศของการเติบโต: การเติบโตที่เป็นธรรมทางสังคม ยั่งยืน สีเขียวและมีพลวัต

มีหลากหลายวาทกรรมที่เกี่ยวกับการเติบโตซึ่งเกิดขึ้นหลังภาวะเศรษฐกิจบูมที่มีต้นตอมาจากทวีปเอเชีย (“ความสุข”⁷² และ “การพึ่งตนเอง”⁷³) และเป็นที่ได้รับการอภิปรายอย่างกว้างขวางในภูมิภาคและทั่วโลก ในทางตรงข้าม ได้มีความข้องใจเกี่ยวกับแนวทางทั้งหมดนี้ซึ่งตั้งเป้าหมายในการยับยั้งการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวม หรือ GDP โดยอินเดียและจีนได้ปฏิเสธอย่างต่อเนื่องที่จะเข้าร่วมระบอบธรรมาภิบาลระดับโลกเกี่ยวกับเรื่องสภาวะอากาศ ซึ่งการกระทำดังกล่าวได้ทำให้เกิดแรงกระตุ้นให้เกิดการระมัดระวังของวาระซ่อนเร้นในการทำลายการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การเรียกร้องเพื่อที่จะแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศด้วยการลดการบริโภค หรือแก้ปัญหาความไม่สมดุลของการค้าระหว่างประเทศด้วยการชะลอการส่งออกจึงไม่ถูกมองว่าเป็นทางเลือกที่เป็นไปได้ ทั้งนี้ การกล่าวถึง ‘ความสุข’ และ ‘การพึ่งตนเอง’ รวมไปถึงการลดการเติบโตนั้นจึงไม่สามารถเข้ากันได้กับความคิดกระแสหลักของทวีปเอเชีย อย่างไรก็ตาม การที่เศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้มุ่งเน้น ‘การเติบโตเชิงคุณภาพด้วยเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่สูงขึ้น’ (การผลิตเงื่อนไขสำหรับสังคมที่ดี) เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเคลือบแคลงสงสัยในวาทกรรมที่เกิดหลังการเติบโตเหล่านี้

ทั้งนี้ เข็มทิศของการเติบโตจะช่วยในการกำหนดค่านิยมของโมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้มากกว่าอะไรทั้งสิ้น ด้วยการมองที่ความต้องการแปลโมเดลให้เป็นเครื่องมือสื่อสารทางการเมือง การให้ค่านิยมต่างๆ ของเข็มทิศของการเติบโตควรเกิดขึ้นจากความต้องการในการสร้างสะพานไปสู่โมเดลที่มีอยู่แล้วและในการสร้างวาทกรรม⁷⁴ ร่วมกับเหล่าพันธมิตรต่างๆ ดังนั้น การให้ค่านิยมทั้ง 3 แกนคือ “การเติบโตที่เป็นธรรมทางสังคม ยั่งยืน สีเขียวและมีพลวัต” จึงมีเป้าหมายในการวางโมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ไปที่ศูนย์กลางของภูมิทัศน์ที่สับสน การวางค่านิยมเหล่านี้ไปที่ศูนย์กลางดังกล่าว เป็นเสมือนการอนุญาตให้เกิดการร่วมมือของพันธมิตรกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก

ในพื้นที่ของ “การเติบโตที่เป็นธรรมทางสังคม” เคยถูกถือโดยกระบวนการประชาธิปไตยทางสังคมในช่วงสมัยฟอรัลด์ของประธานาธิบดีเฮนรี ฟอร์ด หลังจากที่ลัทธิเสรีนิยมใหม่ได้เกิดขึ้นมา วาทกรรมที่ก้าวหน้าได้อยู่ในฐานะตั้งรับ เมื่อไม่นานมานี้ แนวทางของ ‘การเติบโตทางสังคม’⁷⁵ ‘ทุนนิยมที่ดี’⁷⁶ และ ‘ความไม่เท่าเทียม’⁷⁷ ได้พยายามที่จะดึงเอาวาทกรรมของอำนาจกลับคืนมา ทั้งนี้ องค์การสหประชาชาติและธนาคารเพื่อการพัฒนาต่างๆ ได้สนับสนุน ‘การเติบโตอย่างทั่วถึง’⁷⁸ (เช่น การเติบโตที่มีฐานกว้าง การเติบโตที่แบ่งปันและ การเติบโตเพื่อคนยากจน) การเติบโตที่มีความเป็นธรรมทางสังคมจึงสอดคล้องกับแนวทางต่างๆ เหล่านี้และสะท้อนให้เห็นถึงขอบของการเคลื่อนไหวที่ก้าวหน้าเหล่านี้

ทั้งนี้ มิติที่เรียกว่า ‘การเติบโตที่ยั่งยืน’ คงจะไม่สามารถที่จะให้คำนิยามได้โดยง่าย เนื่องจากส่วนประกอบเหล่านี้ต่างผสมผสานเข้าด้วยกันกับ ‘ความยุติธรรมทางสังคม’ และ ‘การเติบโตสีเขียวอย่างมีพลวัต’ อย่างไรก็ตาม ด้วยมุมมองสำหรับพันธมิตรที่มีความแตกต่าง คงจะเป็นการดีหากมีการจำแนกมิติต่างๆ อย่างชัดเจนของความไม่มั่นคงและไม่สมดุลของระบบทุนนิยมการเงิน ‘การเติบโตที่ยั่งยืน’ ทำหน้าที่ฟื้นฟูแนวคิดของเคนส์ (Keynesian) ในขณะเดียวกันก็สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาแบบใหม่ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในเอเชีย⁷⁹

ในการที่จะสื่อสารการเติบโตสีเขียวให้ดีขึ้นในเอเชียนั้น ควรมุ่งจุดสนใจไปที่โอกาสของ ‘การเติบโตอย่างมีพลวัต’ แทนที่จะไปมุ่งเน้นหนักในการแบ่งปันภาระจากการเจรจาเกี่ยวกับระบบธรรมาภิบาลของสภาวะอากาศ ผู้เข้าร่วมจากทวีปเอเชียเห็นด้วยกับแนวทางที่มุ่งเน้นเชิงปฏิบัติ ‘ทำสิ่งหนึ่งโดยไม่ละเว้นสิ่งอื่นๆ’ ในการแก้ปัญหาวิกฤตทางสิ่งแวดล้อม ความหวังที่จะแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศผ่านเป้าหมายการควบคุมการปล่อยพลังงานนวัตกรรมทางเทคโนโลยี การปฏิรูปอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการบริโภค แต่ในขณะเดียวกันยังรักษาอัตราการเติบโตในระดับที่สูง ดังนั้น วาทกรรมของเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จึงควรเชื่อมโยงกับ ‘การเติบโตสีเขียว

เขียว’ และไม่ใช่เชื่อมโยงกับความมั่นคงของ ‘การเติบโตอย่างมีพลวัต’ ทั้งนี้ คำว่า การเติบโต ‘สีเขียวอย่างมีพลวัต’ โยงไปถึงวาทกรรมการเติบโตสีเขียว เช่น ‘ข้อตกลงสีเขียวใหม่’⁸⁰ และการ ‘ปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม’⁸¹

ทั้งหมดนี้ การเชื่อมโยงกันระหว่าง ‘ความยุติธรรมทางสังคม การเติบโตที่ยั่งยืน สีเขียวและมีพลวัต’ ต้องทำหน้าที่เป็นเวทีสำหรับกลุ่มพันธมิตรใหม่ระหว่างกลุ่มประชาธิปไตยทางสังคมและกลุ่มเคลื่อนไหวของภาคแรงงาน กลุ่มที่ออกมาวิพากษ์วิจารณ์ระบบทุนนิยมการเงิน กลุ่มอนุรักษ์นิยมที่มีความรู้แจ้ง กลุ่มนักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและกลุ่มนักพัฒนา มันจึงเป็นการทำให้เกิดวิถีทำนองเดียวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในประเทศอินเดีย คือ ‘การเติบโตอย่างทั่วถึงที่เร็วขึ้นและมีความยั่งยืนมากขึ้น’⁸² สำหรับแผนการพัฒนาของประเทศไทยนั้น มุ่งเป้าไปที่ ‘สังคมที่มีความยุติธรรม การเติบโตที่มีคุณภาพ และความยั่งยืนทางสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม’⁸³ สิ่งต่างๆ ซึ่งมุ่งเน้นไปที่การสร้างสมดุลได้สะท้อนถึงแนวทางการพัฒนาแบบสอดคล้องของจีน ในขณะเดียวกัน โมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้มีความแตกต่างจากฉันทามติของจีนซึ่งมีความเป็นเสรีนิยมใหม่และคำนิยามสุดโต่งในการ ‘ลดถอยการเติบโต’⁸⁴

6.3 กลไกของการเติบโต

กลไกของการเติบโตเปรียบเสมือนศูนย์กลางของเรื่องราวทุกเรื่องราว ทั้งนี้ เนื่องจากกลไกเหล่านี้เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างกรอบนโยบายเชิงเทคนิคและเป้าหมายเชิงนโยบายดังกล่าว กลไกของการเติบโตอธิบายถึงปัจจัยที่ขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจ ซึ่งเปรียบเสมือน ‘มายากล’ ที่ทั้งบุคคลทั่วไปและผู้เชี่ยวชาญฝากความหวังไว้ ในขณะเดียวกัน สิ่งเหล่านี้ก็ได้ให้คำนิยามล่วงหน้าถึงสิ่งที่จำเป็นในการที่จะขับเคลื่อนกลไกเหล่านี้

“การเติบโตที่มีความเป็นธรรมทางสังคมขับเคลื่อนโดยรายได้ที่มีความยุติธรรมสำหรับทุกคนและการผนึกรวมความสามารถจากทุกฝ่าย”

โมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้เน้นไปที่ทรัพยากรมนุษย์ในการเป็นช่องทางหลักในการเพิ่มผลิตภาพและนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การตอบโต้ความเชื่อของเสรีนิยมใหม่ที่ว่า แรงงานและสาธารณูปโภคนั้นเป็นเพียงต้นทุนที่ทำให้ความสามารถในการแข่งขันลดลง ทั้งนี้ ความสำคัญมุ่งเน้นไปที่ ‘สถาบันที่มีความครอบคลุม’⁸⁵ ในการที่จะเป็นกุญแจสำคัญของการเติบโต และสามารถที่จะทำให้เกิดการประเมินผลของการจัดการสาธารณูปโภคในการเป็นช่องทางให้กับการเพิ่มขีดความรู้ความสามารถและผลิตภาพของแรงงาน การมุ่งเน้นไปที่ผลิตภาพของแรงงานส่งผลให้เกิดความสนใจของผู้จ้างงานเกี่ยวกับความสามารถในการแข่งขันและความต้องการของแรงงานในเรื่องขีดความรู้ความสามารถที่จะผนึกรวมกันได้อย่างลงตัวมากขึ้น

เรื่องราวเล็กๆ ที่สามารถจะบอกเล่าเหตุการณ์ดังกล่าวอาจมีได้ดังนี้:

“การจัดการระบบการศึกษา ระบบการรักษาพยาบาลและสวัสดิการสังคมสามารถสร้างศักยภาพให้แก่ทุกคนในการค้นหาพรสวรรค์และความสามารถของตนเองได้ ในการที่เราเสริมสร้างศักยภาพสำหรับทุกคนนั้น สถาบันต่างๆ ซึ่งมีความครอบคลุมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการเติบโตที่มีความเป็นธรรมในสังคม”

การบริโภคที่ก่อให้เกิดรายได้นั้นจะช่วยเชื่อมโยงระหว่างความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงภายนอกกับคำถามเชิงสังคมเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางรายได้

“ความเท่าเทียมทางรายได้กระตุ้นให้เกิดการใช้จ่ายของผู้บริโภคจากประชากรส่วนใหญ่ ดังนั้น อุปสงค์ของการบริโภคที่เกิดมาจากรายได้นั้นจึงขับเคลื่อนการเติบโตที่เป็นธรรมด้วยการลดความแบ่งแยกกระหว่างคนรวยและคนจน”

“การเติบโตที่ยั่งยืนได้รับการขับเคลื่อนโดยความมั่นคงทางการเงิน ทางสังคมและทางสภาพแวดล้อม รวมไปถึงความ

สมดุลทางการค้าและงบประมาณอีกด้วย”

การเน้นย้ำความสำคัญไปที่ “ตลาดการเงินที่มั่นคง” เชื่อมโยงกับวาทกรรมของเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้กับกระบวนการวิพากษ์วิจารณ์ระบบทุนนิยมการเงินที่มีอยู่กว้างขวาง จากกลุ่มซ้ายอย่าง post-Marxist (Attac, Occupy!) กลุ่มการเคลื่อนไหวของแรงงาน และกลุ่ม Neo-Keynesian ถึงกลุ่ม Ordo-liberal และกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์แนวอนุรักษนิยมของ ‘การมีมากเกินไป’ (ของกลุ่มประชาธิปไตยคริสเตียน) ทั้งนี้ หลังจากเหตุการณ์วิกฤตเอเชียเมื่อปี ค.ศ. 1997/98 กลุ่มกระแสหลักในเอเชียต่างระมัดระวังถึงการที่ไม่มีกฎหมายควบคุมตลาดการเงินและการที่ปล่อยให้เงินทุนไหลเวียนได้อย่างไม่มีขีดจำกัด

“กฎหมายควบคุมภาคการเงินและระบอบใหม่ของ Bretton Woods สำหรับการจัดการธรรมาภิบาลด้านการเงินจะต้องชัดเจนว่าการเก็งกำไรในระยะสั้นและส่งเสริมการลงทุนระยะยาวในการเสริมสร้างผลิตภาพและนวัตกรรม ทั้งนี้ ตลาดการเงินที่มั่นคงจะสามารถลดความเสี่ยงของวัฏจักรทางเศรษฐกิจและทำให้เกิดการเติบโตที่ยั่งยืนได้

ความต้องการในการสร้างสมดุลให้แก่การค้าได้สร้างสะพานระหว่างผู้ที่ไม่ไว้วางใจในกระแสโลกาภิวัตน์จากฝ่ายซ้าย (Attac, Occupy!) และผู้ให้การสนับสนุนแก่ ‘การเข้าถึงที่ยุติธรรม’ ในซีกโลกใต้ (World Social Forum, Focus on the Global South)

ความยั่งยืนทางการคลังเป็นหนึ่งในเรื่องที่ได้รับการถกเถียงและความสนใจทางการเมืองเป็นอย่างมากทั้งในยุโรปและสหรัฐอเมริกา ส่วนในประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซีย นั้น ความระมัดระวังอย่างจริงจังในเรื่องนี้ สาธารณะของยุโรปได้แปรสภาพเป็นคำวิพากษ์วิจารณ์ที่รุนแรงต่อ ‘การใช้จ่ายกับนโยบายประชานิยม’ และเป็นการตักเตือนเกี่ยวกับ ‘การเสี่ยงทางการคลังและภาวะเศรษฐกิจล้มเหลว’ ในระยะยาว ในอีกด้านหนึ่ง กลุ่มที่มีความก้าวหน้าต่างวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลกระทบทางสังคมของนโยบายการรัดเข็มขัดทางเศรษฐกิจอย่างเผด็จรื้อน

และไม่สนใจความยั่งยืนทางการคลังซึ่งพวกเขา มองว่าเป็นเหตุผลที่กลุ่มชนชั้นนำอ้างในการที่จะลดการใช้จ่ายเพื่อสังคม ดังนั้น จึงมีความต้องการที่ชัดเจนในการที่จะสร้างอำนาจนำกลับคืนมาเกี่ยวกับความหมายของความยั่งยืนทางการคลัง ในโมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ ความยั่งยืนทางการคลังและจุดสมดุลของระบบเศรษฐกิจมหภาค แต่ไม่ใช่ข้ออ้างสำหรับผู้สนับสนุนเครื่องจักรทางการคลังในการที่จะยึดกระบวนการออกแบบนโยบายสาธารณะเป็นตัวประกัน

สำนักงานภูมิภาคของคณะกรรมการเพื่อการเศรษฐกิจและสังคมสำหรับเอเชีย-แปซิฟิกแห่งสหประชาชาติ (UN ESCAP) ได้ทบทวนความสนใจในอดีตในเรื่องเป้าหมายที่เป็นตัวเลขโดยรวมและในปัจจุบันได้สนับสนุนความสำคัญให้แก่คุณภาพและส่วนประกอบของการใช้จ่ายสาธารณะ แทนที่จะมุ่งเป้าไปที่ขนาดดุลโดยรวมและระดับหนี้สาธารณะ⁸⁶

“นโยบายทางเศรษฐกิจมหภาคมีเป้าหมายในการฟื้นฟูความสมดุลในระดับโลกและภายในประเทศ และจะเสริมสร้างความมั่นคงที่จำเป็นต่อการเติบโตที่ยั่งยืนได้”

ความจำเป็นสำหรับความมั่นคงทางสิ่งแวดล้อมและทางสังคมต่างมีความทับซ้อนกับมิติความยุติธรรมทางสังคมและความมีสีเขียวและมีพลวัต อย่างไรก็ตาม เป็นประโยชน์ที่จะมีการเน้นย้ำถึงหน้าที่ในการสร้างความมั่นคงของสภาวะแวดล้อมที่สมดุล

“สภาวะแวดล้อมตามธรรมชาติที่มั่นคงและความสงบสุขทางสังคมช่วยเสริมสร้างความมั่นคงที่จำเป็นต่อการเติบโตที่ยั่งยืน”

“การเติบโตสีเขียวอย่างมีพลวัตถูกขับเคลื่อนโดยการทำให้ระบบเศรษฐกิจเดิมเป็นสีเขียวและโดยนวัตกรรมสีเขียว”

นวัตกรรมที่ได้รับการส่งเสริมโดยการลงทุนในเทคโนโลยี

สีเขียวซึ่งได้รับการกำหนดจากคำนิยามต่างๆ เช่น “ข้อตกลงใหม่สีเขียว” “การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่สาม”⁸⁷ และ “นโยบายอุตสาหกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม” ทั้งนี้ ในทวีปเอเชีย มันอาจจะเป็นประโยชน์ในการชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการละเว้นซึ่งความผิดพลาดของประเทศอุตสาหกรรมในการก้าวกระโดดไปตรงๆ สู่อุตสาหกรรมที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพของทรัพยากร การเคลื่อนย้ายแรงงานและที่อยู่อาศัย⁸⁸ ในการที่จะแสดงให้เห็นถึงโอกาสของนวัตกรรมสีเขียว นั้น โมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ได้มุ่งเน้นถึงศักยภาพของความเป็น ‘พลวัต’ ของการเติบโตสีเขียว

“การลงทุนในเทคโนโลยีสีเขียวนั้นเปิดโอกาสให้กับตลาดสีเขียวใหม่และแหล่งงานสีเขียวเพิ่มขึ้นอีกด้วย ทั้งนี้ นวัตกรรมสีเขียวจะช่วยขับเคลื่อนการเติบโตสีเขียวอย่างมีพลวัต”

อย่างไรก็ตาม วาทกรรมเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ไม่สามารถที่จะมุ่งเน้นความสำคัญถึงโอกาสของการเติบโตสีเขียวเท่านั้น แต่ยังคงส่งเสริมความเป็นพลวัตในภาคส่วนต่างๆ อีกด้วย ความท้าทายหลักของระบบเศรษฐกิจในประเทศเกิดใหม่นั้นยังอยู่ที่การขับเคลื่อนขึ้นบนห่วงโซ่แห่งคุณค่า (moving up the value-chain) เพื่อที่จะไม่ตกกับดักของประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ทั้งนี้ การให้ความสำคัญแก่คำแนะนำโดยรัฐมีความสอดคล้องกับปรัชญาของการพัฒนาที่นำโดยรัฐ และยังสัมพันธ์กับฉันทมติปักกิ่ง (Beijing Consensus) อีกด้วย

ในทวีปยุโรป บทบาทในการนำของภาครัฐฝังตัวอยู่ในโมเดลประชานิยมโดยทางสังคม ในประเทศสหรัฐอเมริกา หลังจากสามทศวรรษของการต่อสู้ระหว่าง “รัฐใหญ่กับรัฐเล็ก” ได้มีแนวทางที่เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในการสนับสนุน “รัฐที่ฉลาด” ที่จะก้าวเข้ามาในเวลาที่จะระบบตลาดล้มเหลว

“รัฐที่ฉลาดนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องให้คำแนะนำเวลาที่ระบบตลาดล้มเหลว ในการที่จะกำหนดแนวทางในการไปสู่การเติบโตอย่างมีพลวัตนั้น รัฐจำเป็นที่จะต้องสร้าง

ระบบแรงจูงใจสำหรับการลงทุนในการเพิ่มผลิตภาพและสร้างนวัตกรรม”

แนวทางต่าง ๆ ที่รัฐได้สร้างไว้นั้นต่างมีเป้าหมายไม่เพียงแค่นวัตกรรมสีเขียวเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเพิ่มผลิตภาพของการผลิตสีเขียวอีกด้วย ทั้งนี้ ประสิทธิภาพของทรัพยากรเชื่อมโยงกับความสามารถในการแข่งขันที่ยังมีความกังวลถึงราคาของพลังงานไปจนถึงความกังวลเรื่องความมั่นคงทางพลังงาน และความกังวลด้านสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับเรื่องการควบคุมก๊าซคาร์บอน การแยกส่วนของกระบวนการผลิต การเคลื่อนย้ายแรงงานและที่อยู่อาศัยจากการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดต่างเคยได้รับการแปรสภาพของ “การทำให้ระบบเศรษฐกิจเก่าเป็นสีเขียว”⁸⁹

“การทำให้ระบบเศรษฐกิจเก่าเป็นสีเขียว หมายความว่า การแยกส่วนในวิธีการผลิต การอยู่อาศัยและการเดินทางออกจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด”

VII. ภาพอนาคต: การระดมความร่วมมือทางการเมืองเพื่อการเปลี่ยนแปลง

ในลำดับต่อไป โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ ต้องสร้างโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้อย่างต่อเนื่อง ในการที่จะหาคำตอบให้กับความท้าทายที่กว้างของระบบสังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมนั้น และการสร้างพื้นฐานให้กับ “สังคมที่ดี” นั้น การถกเถียงแลกเปลี่ยนกันควรมีส่วนร่วมจากเอานักประวัติศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ นักรัฐศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาวะอากาศ และนักปรัชญา ที่สำคัญที่สุด กลุ่มทำงานในระดับชาติต้องปรับปรุงโมเดลให้เข้ากับบริบทท้องถิ่น และออกแบบนโยบายเฉพาะเพื่อให้เข้ากับความเหมาะสมของความท้าทายเฉพาะของสังคมในแต่ละที่ ในขณะที่เดียวกัน การทำงานเพื่อสร้างเรื่องราวทางเลือกควรจะเริ่มขึ้น แม่แบบวาทกรรมเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้เปรียบเสมือนก้าวแรกไปสู่วาทกรรมใหม่ คำนิยามทางเทคนิคจำเป็นต้องได้รับการแปลงให้เป็นภาษาที่เข้าใจง่ายที่สามารถพูดคุยกันบนโต๊ะอาหารได้ ดังนั้น โครงการ

เศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จำเป็นที่จะต้องเปิดออกไปกว้างกว่าชุมชนของนักเศรษฐศาสตร์ และควรเชิญผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อสารมาเข้าร่วมด้วย

โมเดลเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้เป็นมากกว่าเข็มทิศเชิงนโยบายและแม่แบบวาทกรรม หากแต่ยังเปรียบเสมือนเวทีที่เหล่าพันธมิตรในสังคมสามารถที่จะเข้าร่วมมือกันได้ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันก็ตาม การร่วมพลังกันของกลุ่มพันธมิตรใหม่นี้เป็นเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จในการได้เปรียบทางการเมืองในการเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาหรือในอีกนัยหนึ่ง โอกาสในการนำไปปฏิบัติของนโยบายที่เกี่ยวกับคามยุติธรรมทางสังคม การเติบโตสีเขียวอย่างมีพลวัตนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถของกลุ่มพันธมิตรใหม่ในการระดมความร่วมมือทางการเมืองด้วยวิสัยทัศน์ในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้มีอำนาจตัดสินใจทางการเมือง โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้จึงมีเป้าหมายในการสร้างกลุ่มพันธมิตรใหม่นี้ระหว่างพรรคการเมือง ชำราชากร ชุมชนธุรกิจ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ องค์กรผู้จ้างงานและสหภาพแรงงาน กลุ่มประชาสังคม มหาวิทยาลัยและคลังสมอง องค์กรผู้เชี่ยวชาญ ธนาคารกลาง ผู้วางแผนการพัฒนาและสื่อมวลชน

จากการที่ระบบเศรษฐกิจโลกกำลังเคลื่อนตัวมา มีบทบาทในเอเชียมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้อาณาภพใหม่ของวาทกรรมในเอเชียมีผลกระทบต่อกวาทกรรมในโลกตะวันตกมากขึ้น อย่างไรก็ตามไม่ได้ เพราะฉะนั้นแนวคิดร่วมที่ผสมผสานของเอเชียและยุโรปจะส่งผลต่อวิถีความคิดและการพูดคุยของคนทั่วโลกเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของรัฐ สังคมและตลาด โครงการเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ไม่เพียงแต่จะหาคำตอบเพื่อตอบสนองความท้าทายในวันนี้ หากแต่ยังต้องการเตรียมพร้อมพื้นที่ในการปฏิบัติการเพื่อการต่อสู้ทางการเมืองเหนือเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้อีกด้วย

การสนับสนุน

ผู้ที่มีรายชื่อดังต่อไปนี้ไม่จำเป็นต้องเห็นสอดคล้องกับข้อความทั้งหมด แต่แสดงความจำนงในการสนับสนุนเนื้อหาในเชิงทฤษฎีและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายหลักของบทความนี้

รายนาม

A. Prasetyantoko, Atma Jaya University, Indonesia
Andrés Ortega, writer and analyst. Former head of Policy, PM Office, Spain
Apichat Satitniramai, Thammasat University, Thailand
Atul Sood, Jawaharlal Nehru University, India
Bibek Debroy, changemakers, USA
Chantana Banpasirichote Wungaeo, Chulalongkorn University, Thailand
Daniel Lind, chief economist at Unionen, Sweden
Evi Fitriani, Universitas Indonesia, Indonesia
Farzana Bari, Director Department of Gender Studies, Quaid-i-Azam University Islamabad, Pakistan
Gatot Arya Putra, Indonesian Research and Strategic Analysis, Indonesia
Hafiz Pasha, Former Federal Minister for Finance and Economic Affairs. Former UN Assistant Secretary General, Pakistan
Håkan A Bengtsson, VD Arenagruppen, Stockholm, Sweden
Hansjörg Herr, Hochschule für Wirtschaft und Recht, Germany
Hogyun Kim, Myunggi University, South Korea
Jiannan Guo, Southwestern University of Finance and Economics, China
Klaus Busch, Universität Osnabrück, Germany
Klaus Jacob, Freie Universität Berlin, Germany
Le Dang Doanh, Senior Economist, Hanoi, Vietnam
Masayuki Otaki, University of Tokyo, Japan
Moneer Alam, Institute of Economic Growth, India

Mustafizur Rahman, Centre for Policy Dialogue (CPD), Bangladesh

Nguyen Tue Ah, Central Institute for Economic Management, Vietnam

Pasuk Phongpaichit, Emeritus Professor of Political Economy, Chulalongkorn University, Thailand

Pokpong Junvith, Thammasat University, Thailand

Ram Gopal Agarwala, Economist, India

Sebastian Dullien, Hochschule für Technik und Wirtschaft Berlin, Germany

Somkiat Tangkitvanich, Thailand Development Research Institute, Thailand

Tae-Hee Hong, Chosun University, South Korea
Thierry Schwarz, Political & Economic Department, Asia-Europe Foundation, Singapore

Thitinan Pongsudhirak, Institute of Security and International Studies, Thailand

Wenfeng Wei, China Institute for Reform and Development, China

Xingmin Yin, Fudan University, China

หากท่านต้องการสนับสนุนแนวทางของเศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ ท่านสามารถลงนาม 'ข้าพเจ้าสนับสนุน' บนหน้าเฟสบุ๊กของโครงการ

<http://www.facebook.com/TheEconomyOfTomorrow>

¹An earlier version of this chapter has been published in various blogs, see <http://marcsaxer.blogspot.com/>.

²Klaus Busch, Is the Euro Failing? Structural Problems and Policy Failures Bringing Europe to the Brink, FES Study, April 2012.

³Henning Meyer, Analysing the Eurozone Predicament – Not One Crisis but Three, in ZBW – Leibniz Information Centre for Economics, Intereconomics 2012-5, p. 272ff.

⁴George Soros, How to save the EU from the euro crisis. There is now a real danger that the euro crisis may end up destroying the European Union, Project Syndicate, The Guardian, 9.4.2013, <http://www.guardian.co.uk/business/2013/apr/09/george-soros-save-eu-from-euro-crisis-speech> accessed 29.4.2013.

⁵David Graeber, Debt. The first 5000 years, New York 2011.

⁶Ulrich Beck, A German Europe, Polity 2013.

⁷David Priestland, Merchant, Soldier, Sage, A New History of Power, Penguin 2012.

⁸Susan Strange, Casino Capitalism, 1986.

⁹Blätter für deutsche und internationale Politik, Das Ende des Kasino-Kapitalismus. Globalisierung und Krise. , Berlin 2009.

¹⁰Nouriel Roubini, Stephen Mihm, p.62.

¹¹Nouriel Roubini, Stephen Mihm, p. 82ff. , Stiglitz Report, 2010.

¹²Nouriel Roubini, Stephen Mihm, Crisis Economics. A crash course in the future of finance. New York 2010, p.62ff.

¹³Michael Dauderstädt, "Germany's socio-economic model and the Euro crisis", Brazilian Journal of Political Economy, vol. 33, n° 1, January-March (2013) 3-16.

¹⁴Michael Dauderstädt, "Germany's Economy - Domestic Laggard and Export Miracle", FES Asia Economy of Tomorrow series, November 2012; Daniel Lind / Christian Kellermann , "The Swedish Economy - Structural Fragility beneath Strong Macroeconomic Performance", Economy of

Tomorrow November 2012.

¹⁵Charles Goodhart, Gerhard Illing, Financial Crises, contagion, and the lender of last resort/ a reader, Oxford University Press, 2002; Joseph Stiglitz and members of a UN Commission of Financial experts, The Stiglitz Report, New York 2010, Preface xi.

¹⁶Nouriel Roubini, Stephen Mihm, Crisis Economics. A crash course in the future of finance, New York, 2010.

¹⁷Stefan Collignon, "The Moral Economy and the Future of European Capitalism/ Mastering the Crisis", CER Rapport on Europe, (2009).

¹⁸Philip G. Cerny, Paradoxes of the Competition State: The Dynamics of Political Globalization, in: Government and Opposition, Volume 32, Issue 2, pages 251–274, April 1997, first published online: 22 MAR 2007.

¹⁹Sanford J. Grossmann/ Joseph Stiglitz, On the Impossibility of Informationally Effective Markets, 70 American Economic Review 393, 405 (1980); Joseph Stiglitz, "The Anatomy of a Murder: Who killed America's economy?", Critical Review 21 no 2-3 (2009): 329-39; Stiglitz Report, 2010, p. 14, 21; Geoffrey M. Hodgson et al, Letter to Her Majesty the Queen, 10 August 2009, <http://www.feed-charity.org/user/image/queen2009b.pdf> accessed 22.4.2013; David Colander et al, The Financial Crisis and the Systemic failure of Academic Economics (Dahlem Report"), Kiel Institute for World Economy Working Paper No. 1489, Feb 2009; Stefan Collignon, "The Moral Economy and the Future of European Capitalism/ Mastering the Crisis", CER Rapport on Europe, (2009).

²⁰Richard A. Posner, The Crisis of Capitalist Democracy, Harvard University Press, 2010, Chapters 8 and 10.

²¹Daron Acemoglu, James Robinson: Why Nations Fail, The origins of power, prosperity and poverty, 2012.

²²UN Escap Economic and Social Survey of Asia and the Pacific, Bangkok, 2013.

²³Richard Wilkinson, Kate Pickett, *The Spirit Level, Why Greater Equality makes societies stronger*, New York 2009.

²⁴Henning Meyer, *ibid*, 2012, p. 276.

²⁵Marc Saxer, *Democracy 3.0: Zeitfür ein Systemupdate!*, Blog, first published 22.5.2012, <http://sagwas.net/democracy-3-0-zeit-fur-ein-systemupdate/>.

²⁶Frank Schirrmacher, *Ego. Das Spiel des Lebens*, Karl Blessing Verlag, München 2013.

²⁷Wilkinson/ Pickett, *ibid*, 2009

²⁸Joshua Kurlantzick, *Why the 'China Model' Isn't Going Away. From Bangkok to Caracas, Beijing's style of authoritarian capitalism is gaining influence*, *The Atlantic*. 21.3.2013, <http://www.theatlantic.com/china/archive/2013/03/why-the-china-model-isnt-going-away/274237>

²⁹Ramgopal Agarwala and Le Dang Doanh, "Booms, Bubbles and Busts," 4th Economy of Tomorrow Regional Forum, Bangkok Thailand, February 2013.

³⁰Ramgopal Agarwala, "Socially Just, Sustainable and Dynamic Growth for a Good Society - A Case Study for India" FES Asia Economy of Tomorrow series (EoT), January 2012.

³¹William Pesek, *The BRICS Expose the West's Hypocrisy*, Bloomberg, 29.3.2013. <http://www.bloomberg.com/news/2013-03-28/the-brics-expose-the-west-s-hypocrisy.html> accessed 31.3.2013.

³²Stiglitz Report, Preface xviii.

³³Stiglitz Report, p. 7f.

³⁴Nomura economists Zhiwei Zhang/ Wendy Chan cited in Nithi Kaveevitvachai. *Cracks appear in China*, Bangkok Post 1.4.2013. <http://www.bangkokpost.com/business/news/343371/cracks-appear-in-china>

³⁵Compare here: Piotr Stolarczyk and Aleksander Laszek "Socially Just, Sustainable and Dynamic Growth for a Good Society - A Case Study for Poland", *Economy of Tomorrow*, November 2012.

³⁶Pham Lan Huong, "Booms, Bubbles and Busts,"

and Atul Sood on the case of Gujarat (India), .4th Economy of Tomorrow Regional Forum, Bangkok Thailand, February 2013.

³⁷Pasuk Phongpaichit, Pornthep Benyaapikul, "Locked in the Middle-Income Trap: Thailand's economy between resilience and future challenges", FES Asia Economy of Tomorrow series (EoT), March 2012; Lee Jeong-Woo, Kim Ky-Won, Kim Ho-Gyun and Cho Young-Tak, "Socially Just, Sustainable and Dynamic Growth for a Good Society - A Case Study for Korea", *Economy of Tomorrow*, November 2012.

³⁸Janti Gunawan and Dr. Kym Fraser, "Green Jobs in Indonesia - Potentials and Prospects for National Strategy", *Economy of Tomorrow*, March 2012;

Chaiyakit Anuchitworawong, Prinyarat Laengcharoen and Kannika Thampanishvong, "Green Growth and Green Jobs in Thailand: Comparative Analysis, Potentials, Perspectives," *Economy of Tomorrow* June 2012; Kim, Hyun-woo, Han, Jae-Kak; Park, Jun-hee, "Green Growth and Green Jobs in Korea - Potentials and Perspectives", *Economy of Tomorrow*, June 2012; Nguyen chi Quoc Doi Moi – "An Outlook on the Potential of Green Jobs in Vietnam", *Economy of Tomorrow*, November 2012.

³⁹Wu Libo "Green Jobs in China - Comparative Analysis, Potentials & Prospects", FES Asia Economy of Tomorrow series, December 2012.

⁴⁰Sebastien Dullien, Hansjorg Herr, Christian Kellermann, *Decent Capitalism: A Blueprint for Reforming our Economies*, Pluto Press 2007.

⁴¹Nouriel Roubini, Stephen Mihm, *Crisis Economics. A crash course in the future of finance*. New York 2010.

⁴²Nicholas Stern, Amar Bhattacharya, Mattia Romani, Joseph E. Stiglitz, *A New World's New Development Bank*, Project Syndicate, 1.5.2013, <http://www.project-syndicate.org/commentary/the-benefits-of-the-brics-development-bank> accessed 3.5.2013.

⁴³Joseph Stiglitz, *The Stiglitz Report*, 2010, p.11.

⁴⁴Michael Spence, 2012, p. 189.

⁴⁵Thomas Herndon/ Michael Ash/ Robert Pollin, Does High Public Debt Consistently Stifle Economic Growth? A Critique of Reinhart and Rogoff, Amherst, 15.4.2013. http://www.peri.umass.edu/fileadmin/pdf/working_papers/working_papers_301-350/WP322.pdf accessed 2.5.2013.

⁴⁶Lee Jeong-Woo, Kim Ky-Won, Kim Ho-Gyun and Cho Young-Tak, "Socially Just, Sustainable and Dynamic Growth for a Good Society - A Case Study for Korea", FES Asia Economy of Tomorrow series, November 2012.

⁴⁷Stiglitz Report, p. 200.

⁴⁸Michael Spence, The Next Convergence. The Future of economic growth in a multispeed world, Picador 2011/2012, p. 58, 74.

⁴⁹Richard Wilkinson, Kate Pickett, The Spirit Level, Why Greater Equality makes societies stronger, New York 2009.

⁵⁰John Maynard Keynes, The General Theory of Employment, Interest and Money, London 1936.

⁵¹A. Prasetyantoko, "Booms, Bubbles and Busts," 4th Economy of Tomorrow Regional Forum, Bangkok Thailand, February 2013. Michael Spence, 2012, p. 74, 159.

⁵²Michael Spence, The Next Convergence. The Future of economic growth in a multispeed world, Picador 2011/2012, p. 155.

⁵³Stiglitz Report, p. 196.

⁵⁴see Stiglitz Report, 2010, p. 57 ff.

⁵⁵Michael Spence, 2012, p. 141.

⁵⁶Alfred Pfaller / Philipp Fink, An industrial policy for social democracy : cornerstones of an agenda for Germany, FES Perspektive 2011; Alfred Pfaller / Philipp Fink, Save jobs or drive structural change forward? Ten theses on industrial policy in the economic crisis, FES London, 2009; Jörg Meyer-Stamer, Moderner Industriepolitikoder postmoderner Industriepolitiken?, FES 2009.

⁵⁷Machnig, Matthias, Ecological industrial policy as a key element of a sustainable economy in Europe, FES Perspektive, December 2011; Mikfeld, Benjamin,

Ecological industrial policy : a strategic approach for social democracy in Germany, International Policy Analysis, October 2011.

⁵⁸Jeremy Rifkin, The Third Industrial Revolution. How lateral power is transforming energy, the economy and the world. Palgrave 2011; Martin Jänicke, Klaus Jacob, "A Third Industrial Revolution? Solutions to the crisis of resource-intensive growth," FFU-report 02-2009.

⁵⁹Michael Spence, 2012, p. 188f.

⁶⁰Stiglitz Report, p. 22.

⁶¹Michael Spence, 2012, p. 151 Michael Spence, 2012, p. 141.

⁶²Ramgopal Agarwala at the 4th Asia Europe EoT Forum in Bangkok, 25.-26.2.2013; Zhou Xiaochuan, "Reform the International Monetary System"; Bank for International Settlements, 23.3.2009, <http://www.bis.org/review/r090402c.pdf>; Jörn Griesse & Christian Kellermann, "What comes after the dollar?" International Policy Analysis, April 2008, <http://library.fes.de/pdf-files/id/ipa/05257.pdf>; Jin Zhongxia, "The future of the international monetary framework. Dollar dominance here to stay. British pound seen as one of four smaller reserve currencies with renminbi and euro." In the OMFIF (Official Monetary and Financial Institutions Forum) commentary, 7.2.2013, Vol.4 Ed.6.4 tinyurl.com/Jin-Zhongxia. All URL accessed 20.3.2013.

⁶³Stiglitz Report, p. 196.

⁶⁴Marc Saxer, Multilateralism in Crisis? Global Governance in the Twenty-First Century in Thomas Renard and Sven Biscop, The European Union and Emerging Powers: How Europe Can Shape a New Global Order, Ashgate, May 2012; Stern/ Amar / Romani / Stiglitz, ibid.

⁶⁵Alfred Pfaller / Philipp Fink, An industrial policy for social democracy , 2011; Alfred Pfaller / Philipp Fink, ibid, 2009; Jörg Meyer-Stamer, ibid. 2009.

⁶⁶Sethaput Suthwart-Narueput, "Public Investment: Identify a mix of policy guidelines which could lead to more balance or unbalanced growth" 4th

Economy of Tomorrow Regional Forum, Bangkok Thailand, February 2013; Michael Spence, p. 74f.

⁶⁷Machnig, *ibid*, 2011; Mikfeld, *ibid*, 2011.

⁶⁸Plato, *The Republic* (385 B.C.).

⁶⁹John Rawls, *A Theory of Justice*, Oxford: Clarendon Press, 1972.

⁷⁰Amartya Sen, *Development as Freedom*, Oxford University Press, 1999.

⁷¹Jon Cruddas and Andrea Nahles. *Building the Good Society, The project of the democratic left*, compass 2009; Henning Meyer / Christian Kellermann, *Die Gute Gesellschaft: Soziale und demokratische Politik im 21. Jahrhundert*, edition suhrkamp 2013.

⁷²Bruno S. Frey, Alois Stutzer. „What can economists learn from happiness research?” *Journal of Economic Literature* 40(2) (2002):402-435.

⁷³Medhi Krongkaew “The Philosophy of Sufficiency Economy”, *Kyoto Review Feature*, October 2003.

⁷⁴Benjamin Mikfeld, “Transformation, Hegemonie und Diskurs, Aktuelle Denkmuster über Krise, Wirtschaft Wachstum und Gesellschaft”, *SPW* 4/2012; the map on p. 21 builds on Hubert Schillinger’s mapping on development discourses, 2011.

⁷⁵Michael Dauderstädt, “Social Growth, Model of a progressive economic policy, *International Policy Analysis*”, FES, January 2012.

⁷⁶Dullien/ Herr/ Kellermann, *ibid*, 2007.

⁷⁷Richard Wilkinson, Kate Pickett, *The Spirit Level, Why Greater Equality makes societies stronger*, New York 2009.

⁷⁸UNDP, The International Policy Centre for Inclusive Growth (IPC-IG), <http://www.ipc-undp.org/pages/newsite/menu/inclusive/whatisinclusivegrowth.jsp?active=1> accessed 2.5.2013.

⁷⁹São Paulo School of Economics of Getulio Vargas Foundation Structuralist Development Macroeconomics Center, *Ten Theses on New Developmentalism*, 29.9.2010 <http://www.tenthesesonnewdevelopmentalism.org/> accessed

4.4.2013; Luiz Carlos Bresser-Pereira, *From old to new developmentalism in Latin America*, FGC EESP Textos para Discussão 193, June 2009; Shahrukh Rafi Khan, Jens Christiansen (editors), *Towards New Developmentalism Market as Means rather than Master*, Routledge 2.9.2010.

⁸⁰The Green New Deal, retrieved from <http://www.greennewdealgroup.org> accessed on 22.03.2013.

⁸¹Rifkin, *ibid*, 2011; Jänicke/ Jacob, *ibid*, 2009.

⁸²As specified by India’s 12th Five Year Plan, cited in Mini Govindan and Jaya Bhanot, “Green Jobs in India - Potentials and Perspectives”, FES Asia Economy of Tomorrow series, December 2012.

⁸³National Economic and Social Development Board, Office of the Prime Minister, *The Eleventh National Economic and Social, Development Plan 2012 (2012-2016)*, Bangkok, 2011.

⁸⁴Institut d’études économiques et sociales pour la décroissance soutenable (2003) <http://decroissance.org/>, Nicholas Georgescu-Roegen, *From bioeconomics to Degrowth: Georgescu-Roegen’s new economics’ in eight essays*, April 2011; Serge Latouche, *Degrowth economics: why less should be much more*, *Le Monde Diplomatique*, November 2004.

⁸⁵Daron Acemoglu, James Robinson: *Why Nations Fail, The origins of power, prosperity and poverty*, 2012.

⁸⁶Noeleen Heyzer, *Macroeconomics needs improving*, Bangkok Post 22.4.2013, <http://www.bangkokpost.com/opinion/opinion/346375/macroeconomics-needs-improving>.

⁸⁷Jeremy Rifkin, *The Third Industrial Revolution. How lateral power is transforming energy, the economy and the world*, Palgrave 2011.

⁸⁸Martin Jänicke, Klaus Jacob, “A Third Industrial Revolution? Solutions to the crisis of resource-intensive growth,” FFU-report 02-2009.

⁸⁹Martin Jänicke, Klaus Jacob, *ibid*.

มาร์ค คักซาร์ | เศรษฐกิจแห่งวันพรุ่งนี้ เราจะเสริมสร้างความยุติธรรมทางสังคม
การเติบโตสีเขียวที่ยั่งยืน และมีพลวัตสำหรับสังคมที่ดีได้อย่างไร

เกี่ยวกับผู้เขียน

มาร์ค คักซาร์ เป็นผู้อำนวยการมูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท สำนักงานประเทศไทย ก่อนมาประจำการที่กรุงเทพฯ มาร์ค เป็นผู้ประสานงานสายการทำงานด้านนโยบายความมั่นคง ภูมิอากาศ และพลังงานโลกในโครงการ Dialogue on Globalization ที่สำนักงานใหญ่ในเบอร์ลิน งานของ มาร์ค มุ่งความสนใจไปที่กลไกการบริหารจัดการรัฐและความช่วยเหลือด้านประชาธิปไตย

มูลนิธิฟรีดริค เอแบร์ท
สำนักงานประเทศไทย
อาคารธณภูมิ ชั้น 23
1550 ถนนเพชรบุรีตัดใหม่
แขวงมีนบุรี เขตราชเทวี
กรุงเทพฯ 10400
ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบ
มาร์ค คักซาร์ ผู้อำนวยการ
โทร: +66 (0) 26527178/9
โทรสาร: +66 (0) 26527180

อีเมลล์: info@fes-thailand.org
www.fes-thailand.org

เอกสารออนไลน์
<http://www.fes.de/cgi-bin/gbv.cgi?id=10551&ty=pdf>